



ЗМІСТ

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації у 2009 році **2**

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Т. РОГУШЕВА. Управління державним майном, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств у процесі приватизації **10**

ОЦІНКА МАЙНА

В. ГАЙДУК. Роль оцінки в реалізації повноважень органів приватизації щодо розпорядження землями під об'єктами державної власності **12**

ДОСВІД РЕГІОНІВ

О. МАЛЯРОВ. Щодо приватизації об'єктів державної власності разом із земельними ділянками в Одеській області..... **15**

В. НІКІФОРОВА. Практика застосування підсистеми «Рецензент» під час рецензування звітів про оцінку **17**

УРОКИ ПРАВА

І. БОЛИЩУК. Розгляд спорів з приватизації за участю фізичних осіб **19**

ПІСЛЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ

ВАТ «Цар хліб»: оновлене виробництво, традиційні рецепти **21**

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Реєстр юридичних осіб, які уклали (або переуклали) в січні – квітні 2010 року договір з Фондом державного майна України про організацію продажу майна, що перебуває в державній власності **23**

АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон України від 10 березня 2010 р. № 1962-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції» **25**

Указ Президента України від 26 березня 2010 р. № 454/2010 «Питання Національного антикорупційного комітету» **25**

Склад Національного антикорупційного комітету **25**

НОРМАТИВНА БАЗА

Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2010 р. № 297 «Деякі питання управління корпоративними правами держави» **26**

Постанова Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2010 р. № 293 «Про доповнення пункту 1 Порядку проведення конкурсного відбору керівників державних суб'єктів господарювання» **26**

Постанова Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2010 р. № 320 «Про скасування постанови Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2009 р. № 430» **26**

Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів (продовження) **27**

Шановні читачі!

Звертаємо вашу увагу на те, що Бюлетень видається українською та російською мовами в одній обкладинці. Російськомовний варіант Бюлетеня починається зі стор. 33.

ЗВІТ

про роботу Фонду державного майна України та хід виконання Державної програми приватизації у 2009 році*

5. Діяльність Фонду щодо здійснення державного регулювання оціночної діяльності

5.1. Роботи, виконані Фондом з оцінки майна. Контроль за додержанням єдності нормативно-правового, організаційного забезпечення оцінки майна, конкурентного середовища серед суб'єктів оціночної діяльності

Відповідно до вимог Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.03 № 1891, фахівці Фонду здійснювали стандартизовану оцінку з розрахунку початкової вартості пакетів акцій ВАТ для продажу їх через організаторів торгівлі цінними паперами (крім міжнародних фондових ринків), на відкритих грошових регіональних аукціонах, спеціалізованих аукціонах за грошові кошти (САГК) та за конкурсом.

Протягом 2009 року складено 31 акт оцінки пакетів акцій ВАТ для продажу на конкурентних засадах (крім конкурсів) і 13 – для продажу за конкурсом.

З метою контролю правильності здійснення оцінки майна, дотримання вимог нормативно-правових актів з оцінки та відповідно до вимог ст. 13 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» здійснено рецензування вищезазначених актів оцінки пакетів акцій ВАТ та забезпечено рецензування трьох актів оцінки пакетів акцій ВАТ, приватизація яких здійснюється РВ.

За 2009 рік загалом прорецензовано 520 звітів про оцінку майна, які розподіляються таким чином:

469 звітів про оцінку об'єктів у матеріальній формі (у тому числі з метою приватизації – 5 звітів);

51 звіт про оцінку цілісних майнових комплексів, паїв, акцій, часток, об'єктів у нематеріальній формі (у тому числі з метою приватизації – 30 звітів).

Відповідно до вимог ст.7 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності та виконавців робіт із землеустрою (зі змінами), затвердженого наказом Фонду від 25.11.03 № 2100 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.12.03 за № 1194/8515, Фонд здійснює конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання для проведення незалежної оцінки майна у випадках, визначених законодавством.

Протягом звітного періоду Фонд провів 28 засідань конкурсної комісії з відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою оцінки 53 об'єктів приватизації.

За результатами проведених конкурсів підготовлено близько 350 документів (договорів на проведення робіт з оцінки майна, змін до договорів, актів приймання-передавання робіт, актів остаточного розрахунку з суб'єктами оціночної діяльності).

5.2. Оцінка стану та особливостей ціноутворення на майно та майнові права. Облік, узагальнення та аналіз робіт з оцінки майна, контроль щодо якості робіт суб'єктів оціночної діяльності за результатами рецензування звітів про оцінку майна

На виконання положень ст. 23 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», з метою вдосконалення контролю за проведенням оцінки державного майна введено до електронної бази даних 4 987 інформаційних повідомлень про звіти з оцінки майна, які погоджувалися,

затверджувалися або приймалися РВ Фонду, а також інформацію про 277 звітів з оцінки комунального майна, які погоджувалися, затверджувалися або приймалися органами місцевого самоврядування.

За 2009 рік на ринку оцінки державного майна працювало 1 511 суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання.

Рецензентами РВ та центрального апарату Фонду згідно зі ст. 13 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» здійснено рецензування 11 973 звітів про оцінку державного майна. Аналіз результатів рецензування свідчить, що 739 звітів (6,17 % загальної кількості) мали значні недоліки і потребували доопрацювання. Негативні рецензії отримав 71 звіт, що становить 0,59 % загальної кількості виконаних робіт з рецензування. Такі показники свідчать, що постійний та якісний контроль з боку Фонду за дотриманням суб'єктами оціночної діяльності – суб'єктами господарювання законодавчих та нормативних документів про оцінку майна підвищує якість робіт з оцінки майна.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.02 № 3 «Про порядок оприлюднення в мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» здійснюється постійна робота з актуалізації Державного реєстру оцінювачів на офіційному сайті Фонду, який на сьогодні містить інформацію про 4 693 суб'єкти оціночної діяльності.

5.3. Ведення Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності та Державного реєстру оцінювачів

Згідно зі ст. 15, 16 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та Положенням про порядок роботи Експертної комісії, затвердженим наказом Фонду від 13.11.02 № 1997 і зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.11.02 за № 925/7213, Фонд спільно з навчальними закладами здійснює видачу кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та Порядку реєстрації фізичних осіб у Державному реєстрі оцінювачів, затвердженого наказом Фонду від 19.12.01 № 2355 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.12.01 за № 1092/6283, Фонд здійснює реєстрацію фізичних осіб (оцінювачів) у Державному реєстрі оцінювачів (ДРО) за напрямками і спеціалізаціями оцінки майна на підставі відповідних базових кваліфікаційних документів оцінювачів.

На підставі протокольних рішень Експертної комісії з проведення іспитів на отримання кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів у 2009 році оформлено 791 кваліфікаційне свідоцтво оцінювача. Також оформлено 809 свідоцтв про реєстрацію у ДРО, підготовлено 182 накази Фонду про анулювання свідоцтва про реєстрацію у ДРО; введено до ДРО дані про підвищення кваліфікації 5 076 оцінювачів та дані про 627 нових оцінювачів.

Згідно зі ст.14 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» професійна підготовка оцінювачів складається з навчання за програмами базової підготовки та підвищення кваліфікації. Фонд постійно здійснює контроль за додержанням оцінювачами вимог чинного законодавства у частині обов'язкового проходження курсів за програмою підвищення кваліфікації раз на два роки. Невиконання оцінювачами цієї вимоги є підставою для зупинення Фондом дії кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів.

Так, протягом 2009 року наказами Фонду призупинено дію 1 199 кваліфікаційних свідоцтв фізичним особам, які вчасно не пройшли навчання за програмою підвищення кваліфікації та не подали ко-

* Закінчення. Початок у «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію», 2010, № 4, с. 3 – 5. – *Прим. ред.*

Друкується у скороченому вигляді. Повну версію звіту викладено на офіційному сайті Фонду.

пії посвідчень до Фонду; поновлено дію 601 кваліфікаційного свідоцтва оцінювача на підставі поданої інформації про підвищення кваліфікації за відповідними напрямками оцінки майна.

Відповідно до вимог Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та Положення про порядок видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого наказом Фонду від 14.03.02 № 479 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 28.03.02 за № 312/2200, Фонд здійснює приймання документів від суб'єктів господарювання з метою видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності та внесення цих даних до Державного реєстру суб'єктів оціночної діяльності. За видачу сертифіката справляється плата у розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яка спрямовується до Державного бюджету України.

У 2009 році Фонд видав 1 060 сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, з них 519 – юридичним особам та 541 – фізичним особам (приватним підприємцям). До державного бюджету передано 54,06 тис. грн.

Відповідно до рішення Наглядової ради з питань оціночної діяльності у зв'язку з реорганізацією підприємств, непроходженням оцінювачами підвищення кваліфікації, зміною складу оцінювачів, невчасним проходженням оцінювачами підвищення кваліфікації тощо підготовлено та оформлено 217 наказів про анулювання сертифікатів 323 суб'єктам оціночної діяльності.

6. Підготовка підприємств до приватизації

6.1. Вивчення попиту потенційних покупців на об'єкти приватизації та аналіз фінансового стану підприємств до прийняття рішення про їх приватизацію

У рамках інформаційно-маркетингової програми протягом 2009 року вивчався попит на 37 підприємств, які перебувають на етапі прийняття рішення про приватизацію.

За основними видами економічної діяльності 10 із зазначених підприємств належать до підприємств переробної промисловості, 21 – добувної промисловості, 4 – галузі будівництва, по одному підприємству галузей дослідження і розробки та транспорту і зв'язку.

Протягом звітного періоду вісім потенційних українських інвесторів виявили інтерес до ДП «Нововолинський ремонтно-механічний завод» та Дніпродзержинського державного підприємства «Екоантилід». Основні чинники, які вплинули на вибір саме цих підприємств: виробничий потенціал та наявні потужності, основна спеціалізація, ринки збуту.

Щодо ряду підприємств, попит на які вивчався протягом звітного періоду, приватизація призупинена. Наказом Фонду від 25.05.09 № 766 18 підприємств вилучено з Переліку об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу, які підлягають підготовці до продажу в 2009 році.

З метою прийняття відповідних управлінських рішень та відповідно до вимог Державної програми приватизації протягом 2009 року здійснено аналіз фінансового стану та надано відповідні висновки щодо 25 підприємств, які перебували на етапі прийняття рішення про приватизацію. Аналіз фінансового стану здійснено відповідно до вимог Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затвердженого спільним наказом Міністерства фінансів України та Фонду від 26.01.01 № 49/121.

Результати аналізу свідчать, що ЗАТ «Головинський кар'єр «Граніт», ДП «Світловодський комбінат твердих сплавів і тугоплавких металів», ДНВП «Електронмаш», ДВАТ «Луганський інститут по проектуванню підприємств вугільної промисловості «Луганськдіпрошахт», ДП «Артемвугілля», ДП «Передпускова дирекція шахти № 10 «Нововолинська», ДП «Орджонікідзевугілля» та ВАТ «Проектно-технологічний трест «Оргтехшахтобуд» мають задовільний рівень ліквідності, оборотні активи, фінансові ресурси для ведення і розширення своєї виробничої діяльності, опти-

мальну структуру джерел фінансування поточної виробничої діяльності, яка здійснюється переважно за рахунок власних коштів, високий рівень платоспроможності (фінансової стійкості) та ділової активності, про що свідчить висока ефективність використання існуючих ресурсів. Це має позитивно вплинути на продаж зазначених підприємств у короткі строки.

Решта підприємств мають незадовільний фінансовий стан.

На виконання пункту 10 Заходів Фонду щодо реалізації Указу Президента України від 19.03.02 № 267 «Про організаційні заходи з підготовки об'єктів права державної власності до приватизації», затверджених наказом Фонду від 27.06.02 № 1138 (зі змінами та доповненнями), за спрощеною схемою було здійснено аналіз фінансового стану та надано висновки щодо 26 підприємств.

Результати фінансового аналізу зазначених підприємств свідчать, що 11 підприємств (сільського господарства, мисливства та лісового господарства) є достатньо інвестиційно привабливими. Ці підприємства мають задовільний рівень ліквідності, платоспроможності (фінансової стійкості) та високий рівень ділової активності.

Незадовільний фінансовий стан (висока ризикованість діяльності щодо неповернення боргів, низький рівень ліквідності, платоспроможності (фінансової стійкості), ділової активності, а також збиткова діяльність) мають 15 підприємств. Продаж таких підприємств у заплановані терміни та очікування надходження значних грошових коштів до Державного бюджету України від їх приватизації може бути проблематичним.

6.2. Передприватизаційна підготовка та підготовка підприємств до продажу

Спільними наказами Міноборони України та Фонду від 21.09.09 № 474/1475 та від 21.09.09 № 475/1476 затверджено плани графіки передприватизаційної підготовки ДП «Кіровоградський ремонтний завод» та ДП «Українська дорожно-транспортна компанія «Военконверс-43».

Протягом звітного періоду тривала робота з передприватизаційної підготовки ДП «Запорізький конструкторсько-технологічний інститут сільськогосподарського машинобудування» (уповноважений орган управління – Мінпромполітики України) та ДП «Український державний науково-технічний і проектний інститут промислових технологій».

Відповідно до наказу Фонду від 22.01.09 № 68 «Про затвердження Переліку об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу, які підлягають підготовці до продажу у 2009 році» та доповнень до нього протягом звітного періоду проводилася робота з підготовки підприємств до продажу.

Станом на 01.01.10 завершено підготовку до продажу 28 підприємств: 12 промислових об'єктів та 16 об'єктів агропромислового комплексу.

За участю працівників центрального апарату Фонду до продажу підготовлено 3 промислових об'єкти (ЦМК структурного підрозділу ДП «Центр ринкових інформаційних технологій та маркетингу», ЦМК Київського підприємства по виробництву бактерійних препаратів «Біофарма», ВАТ «Феодосійський приладобудівний завод») та 2 об'єкти агропромислового комплексу (ДП «Запорізьке» та ДП «Синельниківське»).

РВ Фонду підготували до продажу 9 промислових об'єктів (ЦМК ДВАТ «Центральна збагачувальна фабрика «Стаханівська», ВАТ «Білопільський машинобудівний завод», ВАТ «Вуглецевий композит», ЦМК ДП деревинно-стружкових плит «Осмолада», ВАТ «Львівська вугільна компанія», ВАТ «Горлівський машинобудівний завод «Універсал», ДП по видобутку бурого вугілля «Бурвугілля», ДВАТ «Вуглеавтотранс» (дочірнє підприємство ДХК «Луганськвуглебуд», ВАТ «Ватутінський ремонтно-механічний завод») та 14 об'єктів агропромислового комплексу (ЦМК Хмельницького державного підприємства «Агропродукт», ЦМК ДП «Севастопольський хлібокомбінат ім. Кірова» (ОАО

«Царь хлеб»), ВАТ «Перспектива 1», ВАТ «Сонячне 2007», ВАТ «Вірівське», ВАТ «Буркутець», ДП «Сільськогосподарське підприємство ім. А.В. Трофімова», ДП «Шовкорадгосп «Українець», ДП «Сільськогосподарське підприємство «Крив'янське», ДП «Вінницьке сільськогосподарське підприємство «Селекція-сервіс», ДП «Шовкопідприємство «Гребеники», ДП «Сільськогосподарське підприємство «Шубківське», ДП «Сільськогосподарське підприємство «Надія», ДП «Сільськогосподарське підприємство «Роздолля»).

З метою забезпечення проведення конкурсів і торгів на фондових біржах були внесені зміни до 37 планів розміщення акцій (ПРА) ВАТ у частині продовження термінів проведення продажу.

Для організації продажу пакетів акцій шляхом проведення конкурсів підготовлено ПРА 24 ВАТ (загальна номінальна вартість пакетів акцій становить 328,94 млн грн.).

Для організації продажу пакетів акцій ВАТ на фондових біржах підготовлено та передано 23 пакети документів об'єктів груп В, Г. Загальна номінальна вартість зазначених пакетів становить 170,60 млн грн.

6.3. Закріплення (розкріплення) у державній власності пакетів акцій ВАТ

Відповідно до вимог Порядку захисту закріплення пакетів акцій у державній власності, затвердженого наказом Фонду від 18.08.2000 № 1732, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.09.2000 за № 585/4806 (зі змінами та доповненнями), протягом 2009 року відбулося 10 засідань робочої групи з підготовки і проведення публічного захисту закріплення пакетів акцій підприємств у державній власності, з яких 5 засідань – щодо попереднього аналізу обґрунтування доцільності закріплення у державній власності на новий строк пакетів акцій і 5 засідань – щодо публічного захисту закріплення у державній власності пакетів акцій таких ВАТ: «Точмаш»; «Хартрон»; «АТ Науково-дослідний інститут радіотехнічних вимірювань»; «Дніпрометробуд»; «Київський науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Енергопроект».

Станом на 01.01.10 у державній власності залишаються закріпленими пакети акцій таких ВАТ:

«Укртелеком» – 25 % + 1 акція номінальною вартістю 1,17 млрд грн.;

«Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 3,19 млн грн.;

«Меридіан» ім. С.П. Корольова» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 251,86 тис. грн.;

«Чернігівський завод радіоприладів «ЧеЗаРа» – 25 % + 1 акція номінальною вартістю 242,76 тис. грн.;

«Завод «Фіолент» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 115,84 тис. грн.;

«Український науково-дослідний інститут авіаційної технології» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 2,099 млн грн.;

«Хартрон» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 10,68 млн грн.;

«АТ НДІ радіотехнічних вимірювань» – 50 % + 1 акція номінальною вартістю 5,17 млн грн.

Загальна номінальна вартість закріплених у державній власності пакетів акцій становить 1,19 млрд грн.

6.4. Обсяги та результати реструктуризації підприємств

Реструктуризація підприємств здійснюється відповідно до чинної Державної програми приватизації та Положення про порядок реструктуризації підприємств (нова редакція затверджена наказом Фонду від 06.02.07 № 201 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 23.04.07 за № 404/13671).

У процесі реструктуризації за рішенням Фонду перебувають дев'ять ВАТ:

два підприємства, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави (об'єкти групи Г), – «Науково-виробничий

комплекс «Київський завод автоматики ім. Г. І. Петровського» та «Тернопільський радіозавод «Оріон»;

сім підприємств групи В – «Фотон», «Кіровоградський комбінат по випуску продовольчих товарів», «Завод «Маяк», «Кварцсамоцвіти», «Київський мотоциклетний завод», «Київський завод реле і автоматики», «Телевізійний завод «Славутич».

7. Підсумки приватизації державного майна

7.1. Організаційне забезпечення виконання завдань з приватизації державного майна

З метою забезпечення виконання завдань з надходження коштів від приватизації державного майна у 2009 році Фонд здійснив низку організаційних заходів.

На виконання п. 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.12.08 № 1517-р (зі змінами, які внесено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.04.09 № 474-р) «Про затвердження переліків господарських товариств і холдингових компаній, державні пакети акцій (частки) яких підлягають продажу, державних підприємств, холдингових компаній і відкритих акціонерних товариств, що підлягають підготовці до продажу в 2009 році» Фонд розробив відповідні накази:

«Про затвердження Переліку об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу, які підлягають підготовці до продажу в 2009 році» від 22.01.09 № 68;

«Про затвердження помісячних графіків підготовки об'єктів груп В, Г та об'єктів агропромислового комплексу до продажу в 2009 році» від 19.02.09 № 247;

«Про поновлення продажу на фондових біржах України пакетів акцій ВАТ, що належать державі» від 27.02.09 № 310.

На виконання п. 123 Державної програми приватизації на 2000 – 2002 роки наказом Фонду від 26.01.09 № 101 затверджено Помісячний пооб'єктний план-графік виставлення на продаж у 2009 році пакетів акцій господарських товариств і холдингових компаній.

З метою забезпечення виконання завдань з надходження коштів від приватизації державного майна та продажу земельних ділянок, встановлених Законом України «Про Державний бюджет України на 2009 рік», Фонд розробив наказ від 06.02.09 № 167 «Про завдання щодо очікуваного надходження коштів від приватизації об'єктів груп А, Д, Е та Ж державної власності, а також продажу земельних ділянок, на яких зазначені об'єкти розташовані, у 2009 році». Завдання встановлено у розрізі регіонів із щомісячною розбивкою.

Затверджено наказами Фонду: від 29.05.09 № 814 – Помісячний пооб'єктний план-графік виставлення на продаж у II-IV кварталах 2009 року пакетів акцій господарських товариств і холдингових компаній; від 11.08.09 № 1272 – Помісячний пооб'єктний план-графік виставлення на продаж у III-IV кварталах 2009 року пакетів акцій господарських товариств і холдингових компаній; від 17.09.09 № 1465 – Перелік господарських товариств, до статутного капіталу яких вносяться земельні ділянки, державні пакети акцій (частки) яких підлягають продажу в 2009 році; від 18.11.09 № 1800 – Помісячний пооб'єктний план-графік виставлення на продаж у IV кварталі 2009 року пакетів акцій господарських товариств і холдингових компаній.

7.2. Приватизація об'єктів групи А

Протягом 2009 року органами приватизації приватизовано 191 об'єкт групи А державної власності (у тому числі 3 об'єкти разом із земельними ділянками) та 3 583 об'єкти комунальної форми власності.

Сумарна вартість проданих об'єктів державної власності групи А за укладеними договорами купівлі-продажу становить 83,52 млн грн. (без ПДВ).

Найбільше об'єктів приватизовано РВ Фонду по Харківській (20), Львівській (19) та Вінницькій (17) областях.

7.3. Приватизація об'єктів групи Д

Протягом 2009 року органами приватизації приватизовано 23 об'єкти незавершеного будівництва державної форми власності (у тому числі 7 об'єктів разом із земельними ділянками) та 24 об'єкти комунальної власності. Сумарна вартість проданих об'єктів державної власності за укладеними договорами купівлі-продажу становить 17,14 млн грн.

7.4. Приватизація об'єктів групи Ж

Протягом 2009 року органами приватизації приватизовано 16 об'єктів групи Ж державної форми власності та 11 – комунальної. Сумарна вартість проданих об'єктів групи Ж державної форми власності за укладеними договорами купівлі-продажу становить 3,54 млн грн.

7.5. Приватизація об'єктів групи Е

Протягом 2009 року центральним апаратом Фонду було укладено 9 договорів купівлі-продажу об'єктів групи Е державної форми власності, сумарна вартість яких становить 61,79 млн грн. РВ Фонду укладено один договір купівлі-продажу об'єкта групи Е державної власності, вартість якого становить 4,42 млн грн.

7.6. Продаж пакетів акцій на фондових біржах, аукціонах, за конкурсом

Протягом 2009 року до продажу на фондових біржах (ФБ) було запропоновано 137 пакетів акцій 133 ВАТ. Номінальна вартість запропонованих до продажу пакетів акцій становить 461,29 млн грн.

За підсумками торгів було продано 34 пакети акцій загальною вартістю 505,68 млн грн. за укладеними контрактами (60,93 млн грн. за номіналом).

Серед проданих пакети акцій таких ВАТ: «Львівобленерго» – 26,98 % акцій за ціною 197,85 млн грн.; «ЕК «Чернігівобленерго» – 25 % акцій за ціною 223,42 млн грн.; «Цукровий завод «Поділля» – 55,77 % акцій за ціною 2,49 млн грн.; «Харківський домобудівельний комбінат № 1» – 25,47 % акцій за ціною 2,48 млн грн.; «Компанія «Дніпро» – 24,95 % акцій за ціною 1,31 млн грн.; «АрселорМіттал Кривий Ріг» – 0,1 % акцій за ціною 54,82 млн грн.; «Нова Осмолода» – 32,39 % акцій за ціною 15,55 млн грн.; «Хмельницьке виробниче сільськогосподарсько-рибководне підприємство» – 25 % акцій за ціною 1,77 млн грн.

САГК протягом 2009 року не проводилися.

На відкритих грошових регіональних аукціонах протягом 2009 року Фонд запропонував до продажу 8 пакетів акцій ВАТ. За підсумками аукціону РВ Фонду по Хмельницькій області уклало договори купівлі-продажу пакетів акцій двох ВАТ:

«Кам'янець-Подільське АТП 16808» – 25 % акцій за ціною 177,18 тис. грн.;

«Волочиське АТП 16837» – 25,04 % акцій за ціною 59,48 тис. грн.

До Державного бюджету України перераховано 236,66 тис. грн.

Фонд протягом звітної періоду виставив на продаж за конкурсом 54 пакети акцій ВАТ (35 – центральний апарат, 19 – РВ) загальною початковою вартістю 6,25 млрд грн.

За результатами проведених конкурсів укладено 8 договорів купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ на загальну суму 143,23 млн грн. Умовами договорів купівлі-продажу передбачено здійснення інвестицій у сумі 100,8 млн грн.

Серед проданих пакети акцій таких ВАТ:

«Дунайсудноремонт» – 75 % за ціною 33,37 млн грн. при початковій вартості 33,36 млн грн.;

«Авіаційна компанія «Дніпроавіа» – 99,544 % за ціною 59,02 млн грн. при початковій вартості 58,42 млн грн.;

«Готельний комплекс «Братислава» – 51 % за ціною 20,56 млн грн. при початковій вартості 20,51 млн грн.;

ХК «Укрпромавтошиноремонт» – 97,897 % за ціною 12,12 млн грн. при початковій вартості 12,00 млн грн.;

«Мелітопольський верстатобудівний завод ім. 23 Жовтня» – 50 % + 1 акція за ціною 755 тис. грн. при початковій вартості 740 тис. грн.;

«Укргроінжпроект» – 48,32 % за ціною 3,79 млн грн. при початковій вартості 3,75 млн грн.;

«Свердловська швейна фабрика» – 93,272 % за ціною 6,052 млн грн. при початковій вартості 6,050 млн грн.;

«Краснолуцький машинобудівний завод» – 50 % + 1 акція за ціною 7,560 млн грн. при початковій вартості 7,558 млн грн.

Визнано такими, що не відбулися у зв'язку з відсутністю заяв претендентів на участь, 50 конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ (по центральному апарату – 20, РВ – 22).

7.7. Приватизація стратегічно важливих підприємств та підприємств-монополістів

Станом на 01.01.10 процес приватизації охопив 329 ВАТ, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави або займають монополіне становище на загальнодержавному ринку товарів (робіт, послуг)* (табл. 3).

Таблиця 3

План приватизації	Кількість підприємств	Статутні капітали, тис. грн.	% загальної кількості
Приватизовані на 100 %	238	1 370 545,82	72,34
Продаж триває	39	7 889 156,58	11,85
У тому числі з глибиною продажу:			
від 70 до 100 %	13	546 788,66	3,95
від 50 до 70 %	2	38 420,66	0,61
до 50 %	24	7 303 947,26	7,29
ПРА реалізовано на 100 % (пакет закріплено (залишено) у державній власності та передано до холдингів)	38	1 732 234,86	11,55
ПРА реалізовано на 100 % (пакет закріплено (залишено) у державній власності)	14	56 540,23	4,26
Усього...	329	-	100,00

* Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.04 № 1734 «Про затвердження переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» та Переліку суб'єктів господарювання, що займають монополіне становище на загальнодержавному ринку, згідно з інформацією Антимонопольного комітету України від 05.04.06 (з подальшими змінами і доповненнями).

У звітному періоді Фонд запропонував до продажу на ФБ 19 пакетів акцій 18 ВАТ, що є монополістами або стратегічно важливими для економіки та безпеки держави, загальною номінальною вартістю 85,96 млн грн. За підсумками торгів було продано 3 пакети акцій 3 підприємств загальною вартістю 476,1 млн грн. за укладеними контрактами (24,4 млн грн. за номіналом).

Протягом 2009 року Фонд оголосив 18 конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ, що займають монополіне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів і послуг, сумарною початковою вартістю пакетів акцій 4,99 млрд грн.

За результатами конкурсів укладено 2 договори купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ загальною ціною продажу 8,31 млн грн. при сумарній початковій вартості 8,29 млн грн.

Серед проданих пакети акцій таких ВАТ:

«Краснолуцький машинобудівний завод» – 50 % + 1 акція за ціною 7,56 млн грн. при початковій вартості 7,55 млн грн.;

«Мелітопольський верстатобудівний завод ім. 23 Жовтня» – 50 % + 1 акція за ціною 755 тис. грн. при початковій вартості 740 тис. грн.

8. Виконання Державної програми приватизації РВ у 2009 році

У 2009 році за участю РВ державну форму власності змінили 236 об'єктів – 94,4 % усіх роздержавлених за звітний період об'єктів, у тому числі: об'єктів групи А – 187 (79,24 %), груп В, Г – 10 (4,24 %), групи Д – 23 (9,75 %), групи Е – 1 (0,42 %), групи Ж – 15 (6,36 %).

РВ протягом 2009 року приватизували 187 об'єктів групи А. Цей показник найвищий у Львівській, Харківській (по 19

об'єктів), Вінницькій (17), Миколаївській (14), Донецькій і Дніпропетровській (по 12), Полтавській (11), Луганській (9), Хмельницькій (7), Закарпатській, Одеській і Сумській (по 6), Житомирській, Запорізькій, Тернопільській і Херсонській (по 5) областях, в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (7), у м. Києві (10).

За участю РВ державну форму власності змінили 10 об'єктів групи В. У Миколаївській області приватизовано 3 об'єкти, Донецькій – 2, Івано-Франківській, Київській, Луганській, Одеській та Сумській областях – по одному об'єкту.

Приватизовано 23 об'єкти групи Д: у Миколаївській та Харківській областях – по 3 об'єкти, Житомирській, Запорізькій, Львівській, Черкаській областях, в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі – по 2 об'єкти, Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Сумській, Херсонській, Хмельницькій областях та Фондом майна Автономної Республіки Крим – по одному об'єкту.

Приватизовано один об'єкт групи Е в Закарпатській області.

За звітний період приватизовано 15 об'єктів групи Ж, у Черкаській області – 4 об'єкти, Дніпропетровській, Луганській і Херсонській областях – по 2 об'єкти, Вінницькій, Донецькій, Одеській, Рівненській і Харківській областях – по одному об'єкту.

У 2009 році РВ забезпечено надходження коштів від продажу земельних ділянок під об'єктами приватизації в сумі 7,16 млн грн., а саме: РВ по Миколаївській області – 6,9 млн грн.; Запорізькій – 120,3 тис. грн.; Волинській – 100 тис. грн.; Черкаській – 20,3 тис. грн.; Житомирській – 9,6 тис. грн.; Чернігівській – 9,4 тис. грн.

Загальна сума надходження коштів, одержаних від приватизації об'єктів державної форми власності Фондом майна Автономної Республіки Крим та РВ, у 2009 році становить 134,56 млн грн. (16,67 % загальної суми надходжень), у тому числі від продажу об'єктів на ФБ надійшло 25,15 млн грн.

Найбільше коштів перераховано РВ Фонду по областях: Івано-Франківській (16,13 млн грн.), Луганській (15,09), Миколаївській (12,78), Харківській (11,20), Донецькій (7,72), Закарпатській (5,94), Вінницькій (4,67), Запорізькій (4,4), Хмельницькій (3,26), Дніпропетровській (4,26), Київській (3,24), Тернопільській (2,86), Львівській (2,85), Одеській (2,73), Сумській (2,72) і Херсонській (1,63), а також РВ Фонду по м. Києву (22,91 млн грн.) і РВ Фонду в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (12,51 млн грн.).

Протягом 2009 року місцевими органами приватизації та РВ за угодами з органами місцевого самоврядування роздержавлено 3 625 об'єктів комунальної форми власності. Одержано коштів у сумі 43,54 млн грн. і перераховано до відповідних місцевих бюджетів 43,52 млн грн.

За участю РВ у 2009 році комунальну форму власності змінили 3 583 об'єкти групи А (98,84 %). Цей показник найвищий у Харківській (427 об'єктів), Львівській (399), Донецькій (207), Луганській (206), Миколаївській (185), Запорізькій (184), Дніпропетровській (172), Івано-Франківській (129), Кіровоградській (109), Сумській (93) і Полтавській (78) областях, м. Києві (588) та Фонді майна Автономної Республіки Крим (241 об'єкт).

Змінили комунальну форму власності 24 об'єкти групи Д (0,66 %), з них у Фонді майна Автономної Республіки Крим – 9 об'єктів, у Харківській області – 5, Донецькій – 4, Вінницькій і Закарпатській – по 2, Миколаївській і Черкаській – по одному об'єкту.

Змінили комунальну форму власності 7 об'єктів групи Е (0,19 %). Фондом майна Автономної Республіки Крим – 3 об'єкти, РВ Фонду по Одеській області – 2 об'єкти, у Львівській і Черкаській областях – по одному об'єкту.

Змінили комунальну форму власності 11 об'єктів групи Ж (0,3 %). У Харківській області – 7 об'єктів, Донецькій, Одеській, Рівненській та Черкаській областях – по одному об'єкту.

Станом на 01.01.10 згідно з даними Реєстру державного орендованого майна діють 20 838 договорів оренди, з них 20 560 перебувають на контролі РВ (98,66 % загальної кількості договорів оренди).

Відповідно до наказу Фонду від 19.01.09 № 54 РВ було встановлено завдання забезпечити у 2009 році надходження коштів від оренди державного майна в сумі 555,5 млн грн. За даними Державного казначейства, у звітному періоді за участю РВ забезпечено надходження 655,23 млн грн., що становить 117,95 % виконання планового завдання.

9. Фінансові результати приватизації

Законом України від 26.12.08 № 835-VI «Про Державний бюджет України на 2009 рік» встановлено планове завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету в розмірі 8 501 224 тис. грн. (до спеціального фонду державного бюджету – 8 501 224 тис. грн.).

Протягом 2009 року від продажу державного майна та надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 807,15 млн грн., із них з урахуванням залишку станом на 01.01.09 у сумі 500,1 тис. грн. до спеціального фонду Державного бюджету України перераховано 807,73 млн грн.

У тому числі загальна сума надходження коштів, одержаних від приватизації об'єктів державної форми власності Фондом майна Автономної Республіки Крим та РВ, у 2009 році становить 134,56 млн грн. (16,67 % загальної суми надходжень від приватизації).

Крім того, за 2009 рік від продажу земельних ділянок, що перебувають у державній власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, надійшло 7,16 млн грн.

Від оренди державного майна надійшло 655,23 млн грн., що становить 117,95 % виконання бюджетного завдання на 2009 рік. За звітний період до державного бюджету перераховано дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, на суму 431,19 млн грн. Виконання річного плану з надходження дивідендів за 2009 рік становить 144,8 %.

10. Діяльність Фонду щодо контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань

Станом на 01.01.10 на обліку органів приватизації перебуває 12 100 договорів купівлі-продажу, з них щодо пакетів акцій акціонерних товариств – 1 047, об'єктів малої приватизації – 7 951, ОНБ – 3 102.

Станом на 01.01.10 органи приватизації контролюють стан виконання умов 2 251 договору. Протягом року перевірено стан виконання умов 2 488 договорів.

Перевірками встановлено, що зобов'язання, взяті покупцями об'єктів приватизації, переважно виконуються належним чином. Водночас невиконання тих чи інших умов встановлено у 294 випадках, що становить 2,4 % загальної кількості договорів, виконання умов яких було перевірено. У кожному з цих випадків до покупців були застосовані відповідні санкції, передбачені законодавством та договорами.

Інвестиційні зобов'язання та інші зобов'язання, виражені у грошовій формі, містять 824 договори купівлі-продажу пакетів акцій, 361 договір купівлі-продажу об'єктів малої приватизації і 92 договори купівлі-продажу ОНБ.

У цілому цими договорами передбачено інвестування підприємств (у 1995 – 2019 роках) на загальну суму 11,14 млрд грн., 1,45 млн дол. США та 19,26 млн євро. Фактично станом на 01.01.10 вітчизняні підприємства отримали 9,41 млрд грн., 1,32 млрд дол. США та 72 млн євро, що в перерахунку на національну валюту становить 16,70 млрд грн.

За окремими групами договорів ці цифри розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ передбачено надходження до них у період з 1995 до 2020 року коштів на загальну суму 9,55 млрд грн., 1,42 млрд дол. США та 19,26 млн євро, у тому числі стратегічно важливі для економіки та безпеки держави підприємства протягом зазначеного періоду мають отримати 4,94 млрд грн. та 1,1 млрд дол. США.

Договорами купівлі-продажу ОНБ заплановано надходження інвестицій у період з 1995 до 2020 року на суму 1,20 млрд грн. і 10 тис. дол. США. Фактично станом на 01.01.10 внесено 508,10 млн грн. і 27,76 тис. дол. США.

Договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації передбачено у період до 2020 року здійснення інвестицій на загальну суму 389,27 млн грн. і 42,65 млн дол. США. Фактично станом на 01.01.10 надійшло 144,14 млн грн. і 1,61 млн дол. США.

Найбільшу заінтересованість інвесторів викликають підприємства базових галузей економіки, а саме: чорної та кольорової металургії (обсяг здійснених інвестицій становить 3,67 млрд грн. та 998,88 млн дол. США), машинобудування та металообробки (1,33 млрд грн. та 36,24 млн дол. США), енергетичної та паливної промисловості (833,48 млн грн., 57,92 млн дол. США та 71,14 млн євро).

Результати аналізу напрямів залучення інвестицій свідчать, що більшість інвестицій спрямовується на технічне переоснащення та реконструкцію виробництва (5,30 млрд грн. та 980,05 млн дол. США), що потрібно для розвитку виробничої бази підприємств для випуску конкурентоспроможної продукції.

Іншим напрямом залучення інвестицій підприємствами України за кількісними показниками є погашення кредиторської заборгованості підприємств за сплатою коштів до бюджетів усіх рівнів та перед Пенсійним фондом України (146,35 млн грн., 42,33 млн дол. США).

З усіх договорів, які перебувають на обліку органів приватизації, найбільше порушень фіксується за договорами купівлі-продажу ОНБ. Із 3 102 договорів цієї групи невиконання умов встановлено за 198 договорами (6,4 %). Неналежне виконання умов зафіксовано за 29 договорами (0,9 %). Термін виконання умов не завершився за 652 договорами (21,0 %). У повному обсязі виконано умови 2 223 договорів (71,6 %).

Найбільше договорів з тих, які обліковуються, стосуються об'єктів малої приватизації. Їх загальна кількість – 7 951, умови в повному обсязі виконано за 6 881 договором (86,5 % загальної кількості). Невиконання умов виявлене за 41 договором (0,5 %). Неналежне виконання умов (з порушенням термінів) має місце за 26 договорами (0,3 %). Термін виконання умов не завершився за 1 003 договорами (12,6 %).

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій такий.

На обліку органів приватизації перебувають 1 047 договорів купівлі-продажу пакетів акцій ВАТ. Повне і своєчасне виконання умов відзначено за 951 договором (90,8 % загальної кількості). Неналежне виконання умов, тобто відставання від передбачених договором термінів, допущено покупцями за 6 договорами (0,6 %). Невиконання умов зафіксовано за 32 договорами (3,1 %). За 58 договорами (5,5 %) термін виконання умов не настав.

Серед зазначених договорів купівлі-продажу пакетів акцій 125 договорів стосуються підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. З них на обліку в центральному апараті Фонду перебуває 101 договір, у РВ – 24.

Стан їх виконання такий:

за 116 договорами умови виконано в повному обсязі;

за 7 договорами кінцеві терміни здійснення інвестицій та виконання інших зобов'язань ще не завершилися;

за 2 договорами зафіксовано невиконання умов, передбачених договором.

Значна кількість порушень умов договорів фіксується за договорами купівлі-продажу ОНБ і стосується порушень термінів

добудови та розбирання об'єктів. Протягом року таке невиконання встановлено за 137 договорами. Найбільше таких випадків зафіксовано РВ Фонду по Луганській та Житомирській областях. Органи приватизації розпочали претензійно-позовну роботу з метою застосування до покупців передбачених законодавством та договорами норм відповідальності.

Факти порушення розрахунків за придбані об'єкти приватизації встановлено за 9 договорами цієї групи. Такі випадки встановлено РВ Фонду по Київській, Волинській, Львівській та Луганській областях.

Недотримання термінів державної реєстрації нової форми власності придбаних покупцями об'єктів приватизації виявлено за 6 договорами. Недисциплінованість покупців у цій частині виявлена РВ Фонду по Кіровоградській, Харківській, Чернігівській, Тернопільській областях.

Також зафіксовано факти порушення в частині збереження профілю діяльності за 8 договорами купівлі-продажу в Херсонській, Харківській, Одеській, Донецькій, Дніпропетровській областях та по центральному апарату Фонду.

На контролі органів приватизації перебувають 130 договорів, що містять умову щодо збереження кількості робочих місць, які існували на об'єктах на момент їх приватизації, та 124 – щодо створення нових.

Протягом року перевірено 103 договори, що містять умову щодо збереження робочих місць, та 97 договорів – щодо створення нових.

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов'язань органи приватизації здійснювали необхідну претензійно-позовну роботу. Зокрема, крім вжиття заходів зі стягнення штрафів, пені та неустойок (загальна сума за нарастаючим підсумком за весь період контролю становить 14,34 млн грн. та 106,4 тис. дол. США), після використання всіх можливостей досудового врегулювання спорів у напрямі забезпечення реалізації цих умов, виконувалися дії щодо розірвання (визнання недійсними) договорів та повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність.

Станом на 01.01.10 у власність держави повернуто 288 (за накопичувальним підсумком) об'єктів приватизації, з них: 82 – пакети акцій, 51 – ЦМК і 155 ОНБ. За 141 договором триває претензійно-позовна робота щодо розірвання (визнання недійсними) і повернення відчужених за ними об'єктів у державну власність (з яких 17 пакетів акцій, 15 ЦМК та 109 ОНБ).

З числа повернутих у державну власність об'єктів приватизації повторно продано 149 об'єктів, з яких 49 пакетів акцій, 72 ОНБ і 28 ЦМК.

Загальна сума коштів, отриманих від продажу повернутих державі об'єктів за рішеннями судів, за накопичувальним підсумком становить 97,40 млн грн.

11. Участь Фонду в процедурах банкрутства підприємств

Протягом 2009 року кількість господарських товариств, у статутних капіталах яких державна частка перевищує 25 %, та державних підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, порушено провадження у справі про банкрутство, збільшилася на 9.

У процедурі розпорядження майном перебувають ДВП «Дніпронерудпром», Бердянський державний завод скловолокна, Запорізьке державне підприємство «Кремнійполімер», Київське державне підприємство «Ізумруд», Черкаський державний завод хімічних реактивів, у процедурі санації – ДП «Центральне конструкторсько-технологічне бюро», ДП ВО «Знамя», ВАТ «Чорнорудка», у процедурі ліквідації – Державне житлово-комунальне підприємство «Житлосервіс», ВАТ «Єнакіївський коксохімічний завод», ВАТ «Шатр», ВАТ «Західагро-техсервіс».

Протягом 2009 року були розглянуті плани санації (зміни та доповнення) та мирові угоди таких підприємств:

погоджено плани санації ВАТ «Мелітопольський завод «Автомобільорлит», «Пульсар», «Донецький проектно-конструкторський технологічний інститут» (державна частка – 100 %), ДП «Центральне конструкторсько-технологічне бюро» та дослідного господарства «Токмацьке» Запорізької державної сільськогосподарської дослідної станції;

погоджено зміни та доповнення до планів санації ВАТ «Новогорлівський машинобудівний завод», «Конотопський ремонтно-механічний завод» та «Завод «Ніжинсільмаш»;

повернуто на доопрацювання зміни та доповнення до планів санації ВАТ «Іллічівський рудоремонтний завод», «Житомирський завод хімічного волокна», «Лисичанський завод ГТВ», «Краснолуцький машинобудівний завод», «Красний Луч» та ДВАТ «Вахрушевський ремонтно-механічний завод» ХК «Антрацитвуглесервіс»;

повернуто на доопрацювання плани санації ВАТ «Кіровський завод по виготовленню виробів з металевих порошків», «Городоцьке АТП 16838» та ДАХК «Енергобуд»;

погоджено мирові угоди у справах про банкрутство ВАТ «Новоселицьке хлібоприймальне підприємство», «Птахофабрика «Маловисківська», «Червоноградське проектно-конструкторське бюро», «НДМО «Діалір»; ДП «Струтинський спиртовий завод», «Нігинський кар'єр», «Агропромбуд» та «Старокостянтинівський елеватор»;

повернуто на доопрацювання мирові угоди УДВКП «Концерн Укртара» та ВАТ «Донецькоголовпостач»;

розглянуто мирову угоду у справі № 15/301Б про банкрутство ВАТ ДХК «Добропіллявугілля» (погоджено із зауваженнями);

не погоджено план санації ДП «Дирекція Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд»;

не погоджено мирову угоду у справі про банкрутство ВАТ «Луцький шовковий комбінат «Волтекс».

Відповідно до наказу Фонду від 16.10.06 № 1584 «Про затвердження плану заходів щодо посилення роботи ФДМУ та регіональних відділень щодо запобігання банкрутству та забезпечення ефективних умов реалізації процедур відновлення платоспроможності підприємств-боржників» постійно здійснюються:

підготовка звернень, клопотань до господарських судів, комітету кредиторів щодо провадження у справах про банкрутство підприємств-боржників та забезпечення безпосередньої участі представників Фонду у їх засіданнях;

вжиття заходів щодо підготовки та подання апеляційних і касаційних скарг до господарських судів у справах про банкрутство;

моніторинг рішень господарських судів у частині призупинення приватизації підприємств-боржників;

надання пропозицій щодо призначення арбітражних керуючих розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами під час провадження у справах про банкрутство підприємств, у статутних капіталах яких частка державної власності перевищує 25 %;

ведення реєстру підприємств-боржників;

вжиття заходів щодо оперативного отримання ухвал господарських судів із залученням РВ, органів управління, представників держави;

надання пропозицій керуючому санацією та комітету кредиторів щодо концепції плану санації;

перевірка на відповідність вимогам чинного законодавства проектів планів санації;

створення міжвідомчих робочих груп для ознайомлення з ситуацією на підприємствах.

12. Законодавче забезпечення процесів управління державною власністю

Фонд постійно здійснює роботу з удосконалення приватизаційного законодавства з метою узгодження його з вимогами часу та стратегією держави, забезпечення проведення індивідуальної, виваженої приватизації на засадах прозорості та відкритості, а

також для підвищення ефективності процесів реформування власності.

Так, у зв'язку з відхиленням Верховною Радою України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації» (реєстр. № 2331) Фонд відповідно до доручень Уряду підготував проекти законів України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного майна», «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приватизації державного майна».

Законопроекти є єдиним пакетом законодавчих актів і спрямовані на вдосконалення законодавства з питань приватизації, досягнення максимальної ефективності продажу державного майна шляхом підвищення прозорості і відкритості приватизації в результаті широкого застосування конкурентних способів продажу, максимального залучення потенційних покупців, врахування особливостей кожного об'єкта приватизації.

Для забезпечення супроводження законопроектів, які в установленому порядку були передані до Кабінету Міністрів України, відбулися спільні консультаційні наради, на яких відпрацьовувалися положення проектів.

За підсумками спільної роботи Фонд підготував доопрацьовані редакції проектів, які перебувають на розгляді в Кабінеті Міністрів України, триває робота та здійснюються заходи щодо супроводження проектів для забезпечення схвалення їх Урядом.

На виконання доручень Першого віце-прем'єр-міністра України у жовтні 2009 року розпочато підготовку проекту Закону України «Про Державну програму приватизації на 2010 – 2014 роки».

Стратегія подальшого реформування державної власності передбачає здійснення заходів, спрямованих на завершення приватизації державного майна як широкомасштабного проекту трансформації державної власності, що розпочався в Україні в 1992 році, гармонізацію процесів приватизації зі стратегією розвитку національної економіки та її окремих галузей.

Метою приватизації є підвищення соціально-економічної ефективності виробництва, забезпечення взаємопов'язаності стратегії приватизації зі стратегією розвитку економіки, оптимізація частки державного сектору економіки, створення умов для підвищення ефективності діяльності підприємств, створення конкурентного середовища, сприяння технологічному та управлінському оновленню підприємств, а також забезпечення одержання коштів для задоволення потреб, подальшого розвитку суспільства та структурної перебудови економіки.

На сьогодні проводиться робота з відпрацювання пропозицій та зауважень до положень проекту Державної програми приватизації на 2010 – 2014 роки, які надходять від міністерств, органів виконавчої влади, громадян та громадських організацій.

Державна програма приватизації на 2010 – 2014 роки разом із проектами базових законів з питань приватизації у разі їх прийняття сприятимуть розвитку приватизаційних процесів, створенню чіткої та прозорої законодавчої бази як правової основи для здійснення реформування власності, залучення інвестицій в економіку країни, створення конкурентного середовища як умови для зростання економіки країни.

На розгляді Верховної Ради України перебуває підготовлений Фондом проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо відповідальності покупців об'єктів приватизації» (реєстр. № 4275 від 30.03.09). Проектом передбачено необхідність посилення контролю держави за дотриманням покупцем умов договору купівлі-продажу об'єкта приватизації, відповідальності нових власників об'єктів приватизації за невиконання зобов'язань, визначених умовами договорів купівлі-продажу таких об'єктів, створення дієвого механізму запобігання порушенням вимог договорів купівлі-продажу, взятих покупцем у процесі приватизації об'єктів державної власності.

Фонд також підготував проекти Законів України «Про заборону ліквідації, реперофілювання, відчуження та передачі в оренду оздоровчих закладів для проведення діяльності, не пов'язаної з оздоровленням та відпочинком» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань приватизації та земельних відносин».

Протягом звітного періоду розглядалися законопроекти щодо господарських об'єднань, релігійних організацій, житлових прав мешканців гуртожитків, спільної діяльності, управління об'єктами Національної та галузевих академій наук, Концепція державної інформаційної політики, збереження призначення книгачень і видавництва у разі їх приватизації тощо.

Протягом 2009 року Фонд розглянув 62 проекти законодавчих актів, з яких опрацьовано 21 законопроект; опрацьовано та узгоджено 17 законопроектів; опрацьовано та підготовлено висновки до 16 законопроектів; проведено експертизу 8 законів України.

13. Взаємодія з Верховною Радою України

Протягом 2009 року Верховна Рада України розглянула законопроекти, які стосуються сфери діяльності Фонду. З них прийнято та підписано Президентом України такі закони України:

«Про внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо захисту прав власників» від 19.02.09 № 1022-VI;

«Про внесення змін до Закону України «Про концесії» щодо особливостей застосування концесійних угод для об'єктів права державної чи комунальної власності, що використовуються для здійснення діяльності з централізованого водо-, теплопостачання та водовідведення» від 19.02.09 № 1023-VI;

«Про мораторій на відчуження від редакцій державних та комунальних засобів масової інформації приміщень та майна» від 15.01.09 № 883-VI;

«Про структуру, повноваження та особливості правового і економічного режиму майнового комплексу Національного виробничо-аграрного об'єднання «Масандра» від 04.06.09 № 1442-VI;

«Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про приватизацію державного майна» щодо врегулювання порядку звільнення Голови Фонду державного майна України» від 20.05.09 № 1361-VI;

«Про доповнення до статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» щодо книговидавничої справи» від 04.02.09 № 911-VI;

«Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (щодо Мінпалівенерго) від 21.10.09 № 1654-VI;

«Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (щодо заборони на порушення справ про банкрутство гірничих підприємств) від 23.12.09 № 1790-VI.

Протягом 2009 року в.о. Голови Фонду та заступники Голови Фонду взяли участь у 29 засіданнях комітетів Верховної Ради України та 7 засіданнях Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, на яких було розглянуто 51 законопроект, що належить до компетенції Фонду.

Протягом 2009 року Фонд опрацював 223 звернення та 10 запитів народних депутатів України, на які дав змістовні відповіді про вжиті заходи з вирішення питань, зазначених у зверненнях та запитах.

14. Організаційно-кадрове забезпечення діяльності Фонду

Штатний розпис і структура центрального апарату Фонду на 2009 рік погоджені з Міністерством фінансів України та введені в дію з 16.03.09.

Гранична чисельність працівників Фонду становить 3 092 особи, у тому числі в 26 структурних підрозділах центрального апарату – 780, у 26 РВ – 2 312.

Протягом 2009 року прийнято на роботу 91 особу, звільнено – 60.

Вжито комплекс заходів щодо забезпечення ефективної роботи персоналу центрального апарату та РВ Фонду, організації міжнародних зв'язків.

15. Виявлення, запобігання та усунення порушень чинного законодавства. Захист державних інтересів у судах

На виконання наказів Фонду проведено планові ревізії з окремих питань діяльності РВ Фонду по Житомирській, Хмельницькій, Одеській, Херсонській, Полтавській областях за 2006 – 2009 роки.

За результатами перевірок підготовлені висновки та пропозиції щодо усунення встановлених порушень та недоліків у роботі РВ.

За 2009 рік Фонд здійснював претензійно-позовну роботу щодо захисту інтересів держави. На сьогодні представники Фонду беруть участь у розгляді понад 1 450 судових справ.

За звітний період Фонд отримав і розглянув 1 154 звернення громадян, у тому числі від Секретаріату Президента України – 73; Верховної Ради України – 7; Кабінету Міністрів України – 136; народних депутатів України – 28; інших органів – 74; безпосередньо громадян – 835.

Серед звернень громадян до Фонду 902 індивідуальних і 227 колективних.

16. Міжнародне співробітництво

Протягом 2009 року тривала співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, інвестиційними інститутами, а також державними органами приватизації інших країн.

З 2008 року в рамках відносин між Україною та Міжнародним валютним фондом запроваджено програму «Stand-by», мета якої – сприяття стабільному та довгостроковому зростанню економіки України шляхом проведення економічної політики в частині надання Україні фінансової допомоги.

У рамках співпраці зі Світовим банком тривала реалізація проектів «Третя позика на політику розвитку» та «Модернізація державних фінансів».

Згідно з Указом Президента України від 02.03.09 № 116/2009 «Про Цільовий план Україна – НАТО на 2009 рік у рамках Плану дій Україна – НАТО» Фонд відповідно до компетенції надав звіт про результати виконання заходів Цільового плану за 2009 рік.

2009 рік відзначився плідною співпрацею з Федеративною Республікою Німеччина. Позитивним досвідом довгострокового співробітництва між Фондом та Німецьким товариством з технічного співробітництва (GTZ) є реалізація спільного проекту. Мета проекту – надання спеціалістам Фонду інформаційної підтримки з конкретних питань у сфері фінансового моніторингу, контролінгу приватизаційних угод та роботи з інвесторами у процесі приватизації та постприватизаційний період, вивчення досвіду інших країн. За звітний період було проведено дев'ять семінарів, у яких взяли участь понад 200 фахівців центрального апарату та РВ.

17. Інформаційне забезпечення процесів управління державною власністю

Вісвітлення діяльності Фонду здійснюється через офіційний веб-сайт www.srfu.gov.ua, де щодня розміщуються новини, заяви та роз'яснення за всіма напрямками діяльності Фонду.

Протягом 2009 року було організовано 18 інтерв'ю в.о. Голови Фонду провідним засобом масової інформації, 4 прес-конференції та надано близько 100 коментарів за підсумками вирішення або обговорення питань, що стосуються діяльності Фонду.

Фонд видає журнал «Державний інформаційний бюлетень про приватизацію» (науковий фаховий журнал), у якому постійно публікуються аналітичні матеріали про діяльність Фонду, та оперативний додаток до журналу – газету «Відомості приватизації». Журнал виходить щомісяця українською та російською мовами, газета – щотижня українською мовою.

Управління державним майном, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств у процесі приватизації



Тетяна РОГУШЕВА

начальник відділу управління державним майном РВ ФДМУ по Черкаській області

10

З метою забезпечення соціальних гарантій до статутних фондів господарських товариств, створених у процесі приватизації, не включалися і були залишені в державній власності об'єкти соціальної інфраструктури та інше майно, яке відповідно до законодавства не підлягало приватизації або приватизація якого мала здійснюватися за особливим режимом.

Станом на 01.03.10 в Реєстрі державного майна, що не увійшло до статутних фондів господарських товариств, але перебуває на їх балансах, який ведеться Регіональним відділенням Фонду державного майна України по Черкаській області (далі – регіональне відділення), обліковується 530 од. майна, стосовно якого не приймалися управлінські рішення про реалізацію (приватизацію, передачу в комунальну власність державним установам, приватизацію одно-двоквартирних будинків мешканцями та інше), що становить 16,7 відсотка від загальної кількості майна (3 175 од.), залишеного поза статутними фондами господарських товариств у процесі приватизації. Майже половину з нього становить житловий фонд, а саме – 252 од.

Питання передачі в комунальну власність об'єктів житлового фонду постають особливо гостро, проте вирішення

їх ускладнене тим, що частина будинків (близько 15 відсотків від загальної кількості) залишені колишніми мешканцями і не придатні для подальшого використання за призначенням, перебувають у незадовільному стані чи повністю зруйновані, або ж розташовані на значній відстані від населених пунктів, де відсутнє транспортне сполучення. Така ситуація є характерною щодо будинків, зведених на початку минулого століття, які обліковуються на балансах цукрових заводів та сільськогосподарських підприємств.

З такого житлового фонду потрібно знімати статус житла. Проте відповідно до статей 7 – 8 Житлового кодексу виключення з житлового фонду будинків здійснюється за рішенням виконавчого комітету обласної, районної міської чи сільської ради народних депутатів і виходить за межі повноважень державних органів приватизації. За ситуації, що склалася, згідно з п. 3 Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.07 № 1314, передача зазначеного житлового фонду в комунальну власність є обов'язковою.

За ініціативою регіонального відділення питання прискорення передачі об'єктів житлового фонду та соціальної інфраструктури в комунальну власність було винесено на засідання колегії обласної державної адміністрації 23 липня 2008 року. За його результатами в одинадцяти районах області активізувалася передача державного майна у власність територіальних громад.

Водночас на балансах господарських товариств залишається 354 об'єкти, що не увійшли до їх статутних фондів та підлягають передачі в комунальну власність, проте особливе занепокоєння викликає стан майна, що обліковується на балансах господарських товариств-банкрутів. З метою вирішення цього питання на вищевказаному засіданні було наголошено на беззаперечному прийнятті в комунальну власність об'єктів соціально-культурного призначення та житлового фонду з балансів господарських товариств, які в судовому порядку визнані банкрутами або стосовно яких порушено справу про банкрутство. Регіональне відділення активно співпрацює з арбітражними керуючими (ліквідаторами) господарських товариств-банкрутів щодо питання передачі державного майна в комунальну власність

відповідно до ст. 26 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», проте в багатьох випадках органи місцевого самоврядування зволікають з прийняттям такого майна.

Мають місце також випадки, коли ліквідаційну процедуру завершено, а державне майно, яке перебувало на балансі ліквідованого господарського товариства, незважаючи на вимоги ст. 26 вищезазначеного Закону, в комунальну власність органи місцевого самоврядування не приймають.

У Реєстрі державного майна, що не увійшло до статутних фондів господарських товариств, створених у процесі приватизації, також обліковуються електропідстанції, лінії електропередачі, трансформаторні підстанції, які використовуються виключно для виробничих потреб, та об'єкти інфраструктури зв'язку. Відповідно до Положення про управління державним майном, яке не увійшло до статутних фондів господарських товариств у процесі приватизації, але перебуває на їх балансі, затвердженого спільним наказом ФДМУ та Мінекономіки від 19.05.99 № 908/68, державні органи приватизації щодо такого майна можуть реалізувати єдине управлінське рішення – передати його відповідним органам виконавчої влади.

З метою вирішення зазначеного питання регіональним відділенням неодноразово направлялися пропозиції до Міністерства палива та енергетики України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Державного департаменту з питань зв'язку щодо передачі цього майна до сфери управління відповідних міністерств, але такі пропозиції з різних причин не були підтримані. Більшість господарських товариств, які обліковували позастатутне майно, ліквідовані в процесі банкрутства, внаслідок чого державне майно залишилося без балансоутримувача, – ніхто не забезпечує його належне обслуговування та утримання, воно руйнується й розкрадається. Через зволікання з прийняттям управлінського рішення стосовно такого майна потерпають жителі навколишніх сіл.

Так, телефонні станції, які залишилися поза статутними фондами господарських товариств, розташованих у сільській місцевості, призначалися для забезпечення навколишніх сіл послугами телефонного

зв'язку. Однак через банкрутство балансоутримувачів не здійснюються платежі за технічне обслуговування та експлуатацію телефонних мереж. Такі телефонні станції морально застарівають, а для приєднання їх до телефонної мережі загального користування та забезпечення споживачів якісним телефонним зв'язком потрібні значні фінансові вкладення. Для зменшення соціальної напруги важливо якнайшвидше прийняти управлінське рішення або ж визначити тимчасового балансоутримувача.

У подібних випадках, на нашу думку, було б доцільним дозволити передачу державного майна, що не включене до ліквідаційної маси та не підлягає безоплатній передачі в комунальну власність, без зміни форми власності на баланс новому власнику ліквідованого підприємства (за його згодою), іншому суб'єкту господарської діяльності, який зміг би забезпечити відповідне утримання та обслуговування майна (цього разу це ВАТ «Укртелеком») або ж органу місцевого самоврядування до прийняття регіональним відділенням управлінського рішення.

Триває робота з виконання розпорядження голови облдержадміністрації «Про передачу об'єктів у комунальну власність» від 21.09.05 № 417, що було видане за ініціативи регіонального відділення. Станом на 01.03.10 із 1 084 об'єктів права державної власності, що підлягали передачі в комунальну власність, з державного обліку знято 730 об'єктів, проте органи місцевого самоврядування не повною мірою забезпечують виконання Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» й вищезгаданого розпорядження голови облдержадміністрації. Передача об'єктів соціальної інфраструктури у власність територіальних громад проходить з ускладненнями. Основною причиною відмови територіальних громад прийняти на свій баланс державне майно є відсутність коштів у місцевих бюджетах на його утримання. Часто процедура прийняття об'єктів житлового фонду та соціальної інфраструктури в комунальну власність затягується через те, що органи місцевого самоврядування прагнуть насамперед приймати об'єкти, що перебувають у задовільному стані та потребують незначних бюджетних витрат на утримання, а також об'єкти, які в подальшому можна приватизувати.

Приймання затримується також через відсутність технічної документації на таке майно (інвентарних справ, актів введення в експлуатацію, планів зовнішніх мереж тощо), адже більшість об'єктів нерухомості побудовані ще за радянських часів, і необхідні документи або зовсім не існують, або існують не в повному обсязі. Крім того, порушуються питання відведення землі під об'єкти, які відповідно до

законодавства підлягають передачі виключно в комунальну власність (наприклад, об'єкти житлового фонду та ін.).

З метою забезпечення максимальних надходжень до державного бюджету пріоритетними управлінськими рішеннями вважаються приватизація та передача в оренду. Водночас слід враховувати, що прийняття таких рішень можливе лише стосовно об'єктів, які є привабливими для покупців та орендарів. Це зумовлено різними чинниками. Наприклад, велике значення мають місцезнаходження об'єкта нерухомості, рік забудови, стан на момент продажу, наближеність до мереж електро-, тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення тощо.

Потребують також законодавчого врегулювання питання передачі в комунальну власність за клопотанням територіальної громади об'єктів соціально-культурного призначення (лазень, банно-пральних комбінатів, будинків побуту, їдальень), які під час приватизації не увійшли до статутних фондів господарських товариств і тривалий час не функціонують. Такі об'єкти переважно перебувають у незадовільному стані та є не привабливими для покупців. Проте згідно зі статтею 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» передбачено безоплатну передачу таких об'єктів у власність територіальної громади, якщо вони не менше двох разів пропонувалися до продажу конкурентними способами, але не були продані. Отже, знаючи заздалегідь, що об'єкт не буде проданий через відсутність покупців, невдале розташування або незадовільний стан, регіональне відділення зобов'язане двічі виставляти його на продаж, витрачати державні кошти на підготовку до продажу і в результаті безкоштовно передавати в комунальну власність.

При створенні господарських товариств у процесі приватизації до їх статутних фондів не увійшло близько 30 об'єктів та майна цивільної оборони. Регіональним відділенням спільно з Головним управлінням МНС України в Черкаській області були проведені перевірки всіх захисних споруд, залишених поза статутними фондами господарських товариств. Було виявлено, що з 8 захисних споруд знято статус об'єкта цивільної оборони, що письмово підтверджено Управлінням з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. Стосовно цього державного майна регіональним відділенням від райдержадміністрацій за місцезнаходженням колишніх захисних споруд були затребувані копії розпоряджень, актів інвентаризації та інших документів, які підтверджують зняття статусу об'єктів цивільної оборони, і на їх підставі три таких об'єкти готуються до продажу.

Досить складно прийняти управлінське рішення стосовно об'єктів цивільної

оборони та мобілізаційного резерву в разі ліквідації балансоутримувача. Більшість об'єктів цивільної оборони, що не увійшли до статутних фондів господарських товариств, – це підвальні приміщення під адміністративними будинками та іншими спорудами комунального й господарського призначення, які належать приватним підприємствам та розташовані на їх території. Ці споруди призначені для захисту працівників підприємств і не мають загальнодержавного значення. З моменту приватизації більшість створених у процесі приватизації господарських товариств змінили свій профіль, іноді працюючих там значно менше, ніж до приватизації, тому такі об'єкти цивільної оборони не є інвестиційно привабливими.

Законом України «Про цивільну оборону України» передбачено, що керівництво підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності й підпорядкування має забезпечувати своїх працівників засобами індивідуального та колективного захисту, організувати здійснення евакозаходів тощо і виділяти кошти в порядку й обсягах, передбачених законодавством. З огляду на вищевикладене в більшості випадків, на нашу думку, було б доцільним здійснення приватизації таких захисних споруд та майна цивільної оборони приватними підприємствами, які працюватимуть на майні банкрута.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб» від 25.03.09 № 253 визначено, що питання подальшого використання захисної споруди в разі ліквідації підприємства вирішує комісія з питань подальшого використання захисної споруди, утворена місцевою держадміністрацією за ініціативою уповноваженого органу управління, проте конкретно не визначені повноваження комісії та можливість подальшого використання захисних споруд, які обліковувалися поза статутними фондами ліквідованих господарських товариств.

Насамкінець зазначимо, що майже всі питання, які виникають у процесі управління майном, що перебуває поза статутними фондами створених у процесі приватизації господарських товариств, мають вирішуватися в площині законодавчого поля, але з гнучкими підходами до вирішення цих питань, що дасть змогу оперативно приймати управлінські рішення з метою забезпечення надійного збереження й цільового використання державного майна.

Роль оцінки в реалізації повноважень органів приватизації щодо розпорядження землями під об'єктами державної власності



Валерій ГАЙДУК

начальник відділу аналітичного забезпечення оціночної діяльності ФДМУ

12

Питання, які виникають під час відчуження земельної ділянки, на якій розташований об'єкт державної власності, змусили фахівців-реформаторів, що мають величезний досвід у приватизаційній справі, поглянути на проблему продажу об'єктів приватизації разом із земельними ділянками дещо ширше, поза рамки приватизаційного законодавства та усталеного бачення функцій приватизаторів.

Чи можливо в існуючому правовому полі знайти шляхи застосування норм законодавства, які чітко узгоджувалися б із завданнями, що стоять перед Фондом державного майна України (ФДМУ) та його регіональними відділеннями, і наданими повноваженнями в галузі земельних відносин? Які потрібні дії, прийоми маневрування у пошуку рішень в наявних умовах розподілу функцій між органами влади і невідповідності фактичного стану управління нерухомістю вимогам законодавства для отримання очікуваного результату?

Слід зазначити, що окремі питання потребують комплексного підходу, який передбачає застосування декількох законодавчих актів та проектування віртуальних механізмів розв'язання вузьких місць.

Визначення земельного законодавства, нормативно-правової бази щодо розпорядження землями під об'єктами державної власності

Розпорядчі функції щодо земель державної власності, якими відповідно до чинного законодавства наділений ФДМУ та його регіональні відділення, мають реалізовуватися згідно з нормативно-правовим актом.

Порядок продажу об'єктів аукціону, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2009 р. № 689 «Про затвердження Порядку продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності», розроблено відповідно до частини першої статті 128 Земельного кодексу України (ЗКУ) та статті 18¹ Закону України «Про приватизацію державного майна». У статті 128 ЗКУ зазначається: «*Продаж громадянам і юридичним особам земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації, здійснюється державними органами приватизації у порядку, що затверджує Кабінет Міністрів України*».

Таким чином, заходи з підготовки до продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації (формування необхідної та достатньої для оцінки й оформлення прав на земельну ділянку документації, проведення землевпорядних робіт, вимоги до оцінки складання звітів та їх рецензування, вибір способу продажу та його організаційні й правові засади), здійснюються відповідно до окремого порядку, який враховує особливості об'єктів приватизації та приватизаційного законодавства, дещо відмінні від загальних норм, визначених статтями ЗКУ. У статті 18¹ Закону України «Про приватизацію державного майна»: «1. Державні органи приватизації у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, здійснюють продаж земельних ділянок державної власності, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації.

2. Продаж земельної ділянки державної власності здійснюється після:

а) визначення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та закріплення їх межовими знаками;

б) виготовлення технічної документації щодо продажу земельної ділянки, яка включає її технічний паспорт.

3. Вартість земельної ділянки визначається на підставі її експертної грошової оцінки, яка проводиться за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

4. Покупці об'єктів, які підлягають приватизації, разом з об'єктами приватизації здійснюють придбання земельних ділянок, на яких ці об'єкти розташовані, на аукціонах. Земельні ділянки, що не підлягають продажу відповідно до Земельного кодексу України, надаються в довгострокову оренду з умовою наступного їх придбання орендарем у разі зняття заборони на продаж зазначених ділянок.

5. Відчуження земельних ділянок державної власності здійснюється за договорами купівлі-продажу, укладеними з урахуванням вимог Земельного кодексу України».

Здійснення ФДМУ функцій з розпорядження земельними ділянками державної власності слід розглядати через призму законодавчо визначених повноважень для державних органів приватизації.

Спробуємо розкрити відповідні норми законодавства та змоделувати й прокоментувати ситуації щодо їх практичного застосування під час продажу об'єктів приватизації разом із земельними ділянками.

Повноваження державних органів приватизації

Згідно з частиною 2 статті 84 ЗКУ *право державної власності на землю набувається і реалізується державою в особі Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, державних органів приватизації*.

У статті 326 Цивільного кодексу України (ЦКУ) зазначено, що від імені та в інтересах держави Україна право власності здійснюють відповідно органи державної влади. Згідно з п. 1 Тимчасового положення про Фонд державного майна України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 липня 1992 р. № 2558-ХІІ, ФДМУ є *органом державної влади*, який здійснює державну політику у сфері приватизації державного майна, виступає орендодавцем майнових комплексів, що є загальнодержавною власністю.

У коментарі Міністерства юстиції України (лист від 31 жовтня 2008 р. № 9884-0-4-03-26) зазначається, що *державні органи приватизації – це також органи виконавчої влади*, а, отже, і органи державної влади, тому у статтях 2, 20, 59, 116, 124, 127, 144, 186 ЗКУ, статтях 4, 21, 22, 26, 31, 56 Закону України «Про землеустрій», статті 7 Закону України «Про державну експертизу землевпорядної документації» поряд з термінами «органи державної влади», «органи виконавчої вла-

ди» немає потреби окремо застосовувати термін «державні органи приватизації», оскільки зміст попередніх двох термінів є ширший за зміст останнього.

Слід звернути особливу увагу на те, що земельна ділянка розглядається як ділянка землі, на яку поширюються гомогенні права власності і яка являє собою єдину власність, має фіксовані межі й певне місцерозташування, природні властивості, фізичні параметри, правовий і господарський статус, інші характеристики.

Розпорядчі функції ФДМУ визначені частиною другою п. 12 розділу X ЗКУ: *державні органи приватизації здійснюють розпорядження* (крім відчуження земель, на яких розташовані об'єкти, що не підлягають приватизації) *землями*, на яких розташовані державні, в тому числі казенні, підприємства, господарські товариства, у статутних фондах яких державі належать частки (акції, паї), об'єкти незавершеного будівництва та законсервовані об'єкти, а також продаж земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації.

Окремо слід розглянути питання розподілу повноважень щодо розпорядження землями державної власності, визначених частиною першою п. 12 розділу X ЗКУ. Органи місцевого самоврядування згідно з п. 1 статті 128 ЗКУ здійснюють продаж громадянам і юридичним особам земельних ділянок державної та комунальної власності (крім земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації). Відповідно до статті 84 ЗКУ «до земель державної власності, які не можуть передаватися у комунальну власність, належать земельні ділянки, на яких розташовані державні, в тому числі казенні, підприємства, господарські товариства, у статутних фондах яких державі належать частки (акції, паї), об'єкти незавершеного будівництва та законсервовані об'єкти». Отже, повноваження щодо розпорядження землями в межах населених пунктів, які здійснюють сільські, селищні, міські ради, стосуються вільних земельних ділянок державної власності та ділянок, щодо яких раніше не приймалися відповідні рішення. Вказані вище ознаки необхідно розглядати разом з визначеннями «нерухомі речі», «нерухоме майно», «нерухомість» та розпорядчими функціями, що зазначаються в інших законодавчих актах стосовно таких об'єктів. При цьому, крім ЗКУ, слід урахувати інші нормативні акти (спеціальне законодавство), що визначають повноваження, спосіб, у який здійснюються розпорядчі рішення, або статус нерухомого майна. Водночас низка нормативних актів не містять посилань щодо окремого застосування терміну «державні органи приватизації» або належності об'єкта до нерухомого майна, однак, аналізуючи в комплексі норми, які регулюють відносини стосовно цих об'єктів, можна дійти висновку про їх правовий статус та про повноваження органів приватизації щодо здійснення розпорядчих функцій в галузі земельних відносин.

Аналіз змін у земельному законодавстві

10 грудня 2009 року набрав чинності Закон України від 5 листопада 2009 року

№ 1702-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку набуття прав на землю», який покликаний врегулювати норми ЗКУ стосовно спрощення процесу приватизації земельних ділянок і надання їх у користування, впровадження принципу «єдиного вікна» під час узгодження землевпорядної документації, створення передумов для формування в Україні такого поняття, як «єдиний і неподільний об'єкт нерухомості», надання землевласникам і землекористувачам права самостійно визначати види використання земель у межах установлених категорій.

Відповідно до зазначеного Закону України тепер не потрібно землевпорядну документацію окремо узгоджувати з рядом установ (земельних ресурсів, містобудування й архітектури, СЕС, природоохоронних і органів культурної спадщини), що на практиці вимагало неабияких зусиль, витратків і часу. В районах і містах обласного значення, містах Києві й Севастополі утворюватимуться комісії з представників перерахованих вище органів для прийняття загального рішення.

Позитивним моментом нововведень стало те, що Закон України визначає нерухомість як єдиний неподільний об'єкт, тобто будівлі, споруди та інші об'єкти – це земельні поліпшення, нерозривно пов'язані з землею, що відповідає загальноновизнаному у світі розумінню цього поняття.

У п. 1 статті 120 ЗКУ визначено, що до особи, яка набула право власності на жилий будинок, будівлю або споруду, розміщені на земельній ділянці, що перебуває у власності іншої особи, переходить право власності на земельну ділянку або її частину, на якій вони розміщені, без зміни її цільового призначення.

Законодавець закріпив положення й про те, що попередній власник нерухомості втрачає права на землю під нею, тобто ці права переходять до набувача нерухомості. Крім того, визначено й мінімальні розміри земельної ділянки.

Також у п. 2 статті 377 ЦКУ та п. 6 статті 120 ЗКУ зазначається, що розмір та кадастровий номер земельної ділянки, право на яку переходить у зв'язку з переходом права власності на житловий будинок, будівлю або споруду, є істотними умовами договору, який передбачає набуття права власності на ці об'єкти (крім багатоквартирних будинків).

Землевласникам і землекористувачам надано право самостійно визначати види використання земель у межах установлених категорій з урахуванням містобудівної документації та документації із землеустрою. Статтю 20 ЗКУ доповнено частиною п'ятою такого змісту: «Види використання земельної ділянки в межах певної категорії земель (крім земель сільськогосподарського призначення та земель оборони) визначаються її власником або користувачем самостійно в межах вимог, установлених законом до використання земель цієї категорії, з урахуванням містобудівної документації та документації із землеустрою». Важливо відзначити також намір законодавця знизити рівень корупції шляхом скасування обов'язковості державної експертної грошової оцінки зе-

мельних ділянок державної й комунальної власності у разі їх продажу.

Не залишилися поза увагою також питання землекористування. Слід сказати, що тепер до законодавства внесено визначення щодо заборони продавати орендовану земельну ділянку державної або комунальної власності без згоди орендаря. Також не потрібен аукціон у разі поновлення договору оренди на земельну ділянку, а ще з'явилася можливість поділу земельної ділянки, що перебуває в користуванні. Останні норми мають пряме відношення до вільних земельних ділянок, наданих у користування, а щодо земельних ділянок державної власності, які перебувають у користуванні орендарів цілісних майнових комплексів, будівель, споруд, слід застосовувати законодавство комплексно з метою встановлення пріоритетності правових норм, що не порушують права, визначені неподільністю об'єкта нерухомості.

Нерухомі речі, майно підприємств

Проведення операцій із нерухомістю в правовому полі, тобто здійснення управління чи розпорядження, вимагають від виконавця однозначного розуміння законодавчих норм у контексті поняття «нерухомі речі», усвідомлення майнових прав, нерозривно пов'язаних із земельною ділянкою. У статті 181 ЦКУ визначено, що «до нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення. Режим нерухомих речей може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації».

Визначення належності об'єкта до нерухомого майна є важливим у відносинах, пов'язаних з виникненням, переходом та припиненням права власності на ці об'єкти. Так, залежно від того, чи є об'єкт нерухомим майном, особа обирає для себе ту поведінку, яка встановлена законодавством для об'єктів нерухомості (наприклад, під час укладення договору купівлі-продажу нерухомого майна).

Інші законодавчі акти містять іншу термінологію, яка також позначає нерухомі речі, зокрема, закони України «Про планування і забудову територій» (стаття 18), «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (стаття 44), «Про виконавче провадження» (статті 62, 64, 66), «Про оподаткування прибутку підприємств» (п. 5.1 статті 5), «Про правові засади цивільного захисту» (стаття 9), «Про недержавне пенсійне забезпечення» (стаття 49) використовують термін «об'єкт нерухомості». У законах України «Про іпотеку» (стаття 1), «Про податок з доходів фізичних осіб» (п. 1.10 статті 1) використано термін «нерухоме майно (нерухомість)». У Законі України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» нерухомим майном визнається жилий будинок або його частина, квартира, садовий будинок, дача, гараж, інша постійно розташована будівля, а також інший об'єкт, що підпадає під визначення першої групи

основних фондів згідно із Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» (стаття 1). У Законі України «Про охорону культурної спадщини» нерухомий об'єкт культурної спадщини – це об'єкт культурної спадщини, який не може бути перенесений на інше місце без втрати його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду та збереження своєї автентичності (стаття 1). У свою чергу, Повітряний кодекс України використовує термін «нерухомі об'єкти і споруди» (стаття 46). Вказане визначення нерухомої речі за ЦКУ є універсальним. Так, це визначення містить ознаки нерухомого майна, які мають бути притаманні об'єкту під час визначення його належності до нерухомого майна. Зміст понять «нерухомі речі», «нерухоме майно», «нерухомість» розкривається в Методичних рекомендаціях стосовно визначення нерухомого майна, що знаходиться на земельних ділянках, право власності на які підлягає державній реєстрації (далі – Методичні рекомендації) (затверджені наказом Міністерства юстиції України від 14 квітня 2009 р. № 660/5). У Методичних рекомендаціях також зазначається, що, аналізуючи наведені законодавчі акти, можна виділити такі ознаки нерухомої речі:

ці об'єкти розташовані на земельній ділянці та нерозривно пов'язані з землею, тобто вони не можуть існувати без землі;

переміщення зазначених об'єктів є неможливим без знецінення та зміни призначення.

Указані ознаки є основними, і розглядати потрібно разом.

Основний акт цивільного законодавства також використовує термінологію нерухомості стосовно підприємства. Так, у статті 191 ЦКУ зазначається:

«п. 2. До складу підприємства як єдиного майнового комплексу входять усі види майна, призначені для його діяльності, включаючи земельні ділянки, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировину, продукцію, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інше позначення та інші права, якщо інше не встановлено договором або законом.

п. 3. Підприємство як єдиний майновий комплекс є нерухомістю».

Господарський кодекс України (ГКУ) також визначає підприємство як нерухомість, проте розглядає його як цілісний майновий комплекс (ЦМК). Згідно з п. 3 статті 66 ГКУ ЦМК підприємства визнається нерухомістю і може бути об'єктом купівлі-продажу та інших угод на умовах і в порядку, визначених ГКУ та законами, прийнятими відповідно до нього. В Законі України «Про оренду державного та комунального майна» ЦМК також виступає як єдиний неподільний об'єкт нерухомості стосовно земельної ділянки та земельних поліпшень. Так, об'єктами оренди відповідно до статті 4 зазначеного закону є:

«Цілісним майновим комплексом є господарський об'єкт з завершеним циклом виробництва продукції (робіт, послуг) з наданою йому земельною ділянкою, на якій він розміщений, автономно інженерними комунікаціями, системою енергопостачання».

Передача прав на оренду щодо об'єктів нерухомості державної власності здійснюється на підставі норм Закону України «Про оренду землі», «Про оренду державного та комунального майна», а також ЗКУ, ЦКУ та ГКУ.

Перехід права власності підприємств з державного (комунального) регламенту стаття 146 ГКУ:

«п. 2. Приватизація державних (комунальних) підприємств здійснюється не інакше як на виконання державної програми приватизації, що визначає цілі, пріоритети та умови приватизації, і в порядку, встановленому законом.

п. 3. Приватизація державних (комунальних) підприємств чи їх майна здійснюється шляхом:

купівлі-продажу об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом, іншими способами, що передбачають конкуренцію покупців;

викупу цілісного майнового комплексу державного (комунального) підприємства, зданого в оренду, у випадках та порядку, передбачених законом;

викупу майна державного (комунального) підприємства в інших випадках, передбачених законом.

Отже, важливим чинником усвідомлення природних властивостей нерухомих речей є поняття нерозривно пов'язаних прав на земельну ділянку та об'єкти, розташовані на земельній ділянці. При оформленні прав на нерухоме майно відповідно до Методичних рекомендацій слід урахувати частину першу статті 186 ЦКУ, згідно з якою річ, призначена для обслуговування іншої (головної) речі і пов'язана з нею спільним призначенням, є її приналежністю. Так, приналежність не має самостійного значення та за призначенням без головної речі використовуватися не може, а тому є залежною від головної речі і має допоміжний статус. За загальним правилом приналежність спадкує частку головної речі. І приналежність, і головна річ є фізично самостійними речами, але головна річ має самостійне значення, а приналежність – допоміжне й слугує найповнішому й найкращому використанню головної речі. Головна та приналежна речі утворюють одне ціле, яке передбачає їх використання за єдиним призначенням, а тому вони розглядаються як одна річ. Державним органам приватизації при здійсненні функцій розпорядження земельними ділянками державної власності слід розглядати нерухомість як єдиний неподільний об'єкт.

Технічна документація із землеустрою та інша документація, необхідна для оформлення прав на земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти приватизації

Як зазначалося вище, приватизація об'єктів державної власності відбувається після формування необхідної та достатньої для оцінки й оформлення прав на земельну ділянку землепорядної документації. Зупинимося на цьому детальніше. Продаж земельної ділянки державної власності здійснюється після виготовлення *технічної документації щодо її продажу, яка включає технічний паспорт*.

Одним із видів землепорядної документації відповідно до статті 25 Закону України «Про землеустрій» є технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості). «Склад, зміст і правила оформлення кожного виду документації із землеустрою регламентуються відповідною нормативно-технічною документацією з питань здійснення землеустрою. Документація із землеустрою формується і зберігається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 1553 «Про затвердження Положення про Державний фонд документації із землеустрою»)). У статті 55 Закону України «Про землеустрій» зазначається, що встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) здійснюється на основі технічної документації із землеустрою, якою визначається місцеположення поворотних точок меж земельної ділянки в натурі (на місцевості). Слід зауважити, що до частини другої статті 56 цього закону внесено зміни й доповнення щодо складання документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку, право користування земельною ділянкою при поділі чи об'єднанні земельних ділянок: «ж) згоду власника земельної ділянки (а щодо земель державної власності – органу, згідно з його повноваженнями здійснювати розпорядження земельною ділянкою) на поділ чи об'єднання земельних ділянок землекористувачем (крім випадків поділу земельної ділянки у зв'язку з набуттям права власності на житловий будинок, розташований на ній)». Крім того, у статті визначено вимоги щодо закріплення меж земельної ділянки, а саме:

«межі земельної ділянки в натурі (на місцевості) закріплюються межовими знаками встановленого зразка;

у разі якщо межі земельних ділянок в натурі (на місцевості) збігаються з природними та штучними лінійними спорудами і рубежами (річками, струмками, каналами, лісосмугами, шляхами, шляховими спорудами, парканами, огорожами, фасадами будівель та іншими лінійними спорудами і рубежами тощо), межові знаки можуть не встановлюватися».

У цій публікації ми звернули увагу на особливості українського законодавства, в якому врегулювання окремих проблем галузевого, відомчого, функціонального чи фінансового характеру породжує нові вузькі місця, створює додаткові труднощі в управлінні нерухомістю. Намагалися визначити інструментарій, що дасть змогу розібратися з правами, повноваженнями та завданнями, які випливають із розпорядчих функцій державних органів приватизації в галузі земельних відносин.

У наступних публікаціях маємо намір продовжити розгляд питань, пов'язаних з функціями розпорядження землями під об'єктами державної власності.



УДК 338.242.4.025.28

Щодо приватизації об'єктів державної власності разом із земельними ділянками в Одеській області



Олександр МАЛЯРОВ

головний спеціаліст відділу корпоративного управління та продажу акцій РВ ФДМУ по Одеській області

Регіональне відділення Фонду державного майна України (ФДМУ) по Одеській області (далі – регіональне відділення) з жовтня 2006 року розпочало роботу щодо підготовки до приватизації об'єктів державної власності разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані. Робота здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України, а саме: Земельного кодексу України (ЗКУ); законів України «Про землеустрій», «Про розмежування земель державної та комунальної власності», «Про державну експертизу землепорядної документації» (далі – Закон про державну експертизу), «Про приватизацію державного майна», «Про оцінку земель», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про приватизацію великих державних підприємств (малу приватизацію)», а також Порядку продажу об'єктів, що підлягають привати-

зації, разом із земельними ділянками державної власності (далі – Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.09 № 689. Одночасно відповідно до вимог ст. 18¹ Закону України «Про приватизацію державного майна», ст. 17¹, ст. 128 та частини 12 розділу Х «Перехідні положення» ЗКУ, Порядку, наказу ФДМУ від 03.08.09 № 1230 «Про забезпечення підготовки та продажу об'єктів, що підлягають приватизації, разом із земельними ділянками державної власності» листом ФДМУ від 05.05.09 № 10-30-6214 надані роз'яснення стосовно повноважень органів приватизації у сфері земельних відносин, а саме: державні органи приватизації є розпорядниками земель державної власності та здійснюють продаж земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації.

З метою організації роботи з підготовки до продажу об'єктів разом із земельними ділянками регіональним відділенням та Головним управлінням Держкомзему в Одеській області спільним наказом утворено робочу групу із забезпечення виконання завдань з продажу земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації (далі – робоча група). До складу робочої групи входять представники регіонального відділення, Головного управління Держкомзему в Одеській області та у разі потреби – фахівці природоохоронних органів, санітарно-епідеміологічної служби, органів містобудування і архітектури та охорони культурної спадщини, що дає змогу відпрацьовувати спільні підходи в роботі, зокрема, щодо виконання робіт із землеустрою та виготовлення землепорядної документації залежно від наявної інформації та документації про земельну ділянку, а саме: відомостей про інвентаризацію земель у 1991 – 1995 рр., яка проводилася відповідно до Постанови Верховної Ради УРСР

від 18.12.90 № 563-XII «Про земельну реформу»; земельно-кадастрової документації та технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості); правоустановчих документів на земельну ділянку; відомостей про розмежування земель державної та комунальної власності стосовно конкретних земельних ділянок; інформації про наявність заборони до продажу земельної ділянки відповідно до вимог земельного законодавства; інформації про дозволені види використання земельної ділянки; інформації про наявність сервітутів та обмежень (обтяжень) прав на земельну ділянку; витягів з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки. Зазначену інформацію та документацію про земельні ділянки державної власності на запит регіонального відділення надає Головне управління Держкомзему в Одеській області.

На 2009 рік регіональному відділенню було доведено завдання з підготовки до продажу та продажу разом із земельними ділянками семи об'єктів приватизації, у тому числі п'яти об'єктів групи А та по одному об'єкту груп Д, Ж.

Відповідно до частин першої і другої ст. 84 ЗКУ в державній власності перебувають усі землі України, крім земель комунальної та приватної власності, та право державної власності на землю набувається і реалізується державою, зокрема, в особі державного органу приватизації. В Одеській області розмежування земель державної та комунальної власності не проводилося, тому всі землі, крім земель, переданих у приватну власність, вважаються державними (лист Держкомзему від 24.09.09 № 1433/17/11-09).

Слід зазначити, що відповідно до змін і доповнень, внесених у чинне законодавство в 2009 році, на ринку землі з'явився новий суб'єкт земельних відносин – державний орган приватиза-

ції, якому надано повноваження щодо розпорядження земельними ділянками державної власності. До розмежування земель державної та комунальної власності відповідно до частини 12 розділу X «Перехідні положення» ЗКУ і ст. 33 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» погодження землевпорядної документації та меж земельної ділянки, на якій розташований об'єкт, що підлягає приватизації, здійснюють органи місцевого самоврядування.

На підставі наданої Головним управлінням Держкомзему в Одеській області інформації і документації про земельні ділянки, на яких розташовані державні об'єкти, що підлягають приватизації, та за підсумками обговорень на засіданнях робочої групи регіональним відділенням як розпорядником земельних ділянок державної власності прийнято рішення щодо проведення конкурсу з відбору виконавця робіт із землеустрою та надання дозволу на розроблення документації із землеустрою стосовно кожної земельної ділянки окремо.

Так, стосовно трьох об'єктів аукціону, під якими земельні ділянки сформовані (є земельно-кадастрова документація, рішення про відведення земельної ділянки, проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки та інші правоустановчі документи), регіональне відділення прийняло рішення про проведення конкурсу з відбору виконавців робіт із землеустрою та виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Стосовно чотирьох об'єктів аукціону, під якими земельні ділянки не сформовані (немає правоустановчих документів), регіональне відділення прийняло рішення щодо проведення конкурсу з відбору виконавців робіт із землеустрою та послідовного у два етапи виконання робіт з розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, та на підставі проекту землеустрою – розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки відповідно до

ст. 9 Закону про державну експертизу підлягав обов'язковій державній експертизі лише до жовтня 2008 року, оскільки змінами, внесеними 16.09.08 до частини 7 ст. 9 зазначеного закону, скасовано обов'язковість державної експертизи. Проте відповідно до пунктів 6, 7 Порядку за ініціативою державного органу приватизації державний орган земельних ресурсів у 20-денний строк після надходження документації із землеустрою забезпечує на платній основі проведення державної експертизи такої документації, тобто державний орган приватизації відповідно до ст. 11 Закону про державну експертизу замовляє в державних органах земельних ресурсів добровільну державну експертизу.

Завдяки проведеній регіональним відділенням робіт конкурси з відбору розробників документації із землеустрою відбулися щодо всіх об'єктів, та укладено сім договорів з переможцями конкурсів на розроблення документації із землеустрою. Однак через брак фінансування виникли проблеми, пов'язані з відсутністю у регіонального відділення кошторисних призначень для оплати робіт із землеустрою та проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки, тому під час укладення з переможцем конкурсу договору про розроблення документації із землеустрою щодо відведення земельної ділянки регіональне відділення змушене було передбачати у розділі договору «Вартість робіт і порядок їх оплати» пункти про те, що оплата виконаних згідно з договором робіт та витрати, пов'язані з проведенням державної експертизи, компенсуються виконавцю робіт протягом п'яти банківських днів після одержання коштів від продажу об'єкта аукціону. Також згідно з договором переможець конкурсу на розроблення документації із землеустрою мав отримати погодження відповідних державних органів та позитивний висновок державної землевпорядної експертизи щодо документації із землеустрою.

Наразі в регіональному відділенні триває робота з підготовки до продажу об'єктів разом із земельними ділянками. Так, щодо двох об'єктів аукціону (комплексу будівель та споруд незавершеного будівництва (група Д) в

м. Ізмаїлі і будівлі колишнього магазину (група А) в м. Арцизі) завершується робота з оцінки та щодо п'яти об'єктів аукціону (їдальні (група Ж) в м. Одесі, будівлі колишньої пошти (група А) в м. Котовську, нежитлової будівлі (група А) в с. Розівка Саратського району, будівлі недіючої їдальні (група А) та будівлі недіючого магазину (група А) в м. Білгород-Дністровському) завершується робота з розроблення документації із землеустрою. Від продажу цих об'єктів регіональне відділення планує одержати 1 680 тис. грн.

Для вирішення проблем, з якими стикається регіональне відділення під час підготовки до продажу об'єктів разом із земельними ділянками, зокрема, щодо фінансування витрат, пов'язаних з виконанням робіт та наданням послуг з підготовки до продажу земельних ділянок, відсутності розробленої і затвердженої форми акта передачі приватизованого об'єкта аукціону (разом із земельною ділянкою), потрібно внести зміни до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» в частині перегляду строків підготовки об'єктів та об'єктів разом із земельними ділянками до продажу, в тому числі строків виконання робіт з оцінки об'єктів аукціону. Також потрібно внести зміни до Порядку, зокрема, п. 42 викласти в такій редакції: «Право власності на земельну ділянку засвідчується державним актом, який надається та реєструється структурним підрозділом Центру державного земельного кадастру при Держкомземі України за формою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2002 року № 449 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 14, ст. 753; 2008 р., № 90, ст. 3008), за поданням покупця об'єкта аукціону до районного (міського) відділу Держкомзему України. Державний акт на право власності на земельну ділянку складається у двох примірниках, підписується посадовими особами в такій послідовності: керівник органу земельних ресурсів, керівник державного органу приватизації та особа, що здійснила реєстрацію акта» (обґрунтування: ст. 125, 126, частина 12 розділу X «Перехідні положення» ЗКУ; пп. 1.1, 1.2 частини 1, пп. 2.9, 2.14 частини 2, пп. 3.1, 3.2 частини 3

Інструкції про порядок складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право власності на земельну ділянку і право постійного користування земельною ділянкою та договорів оренди землі, затвердженої наказом Держкомзему України від 04.05.99 № 43 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 04.06.99 за № 354/3647 (із змінами та доповненнями).

У 2010 році з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку набуття прав на землю» від 05.11.09 № 1702-VI виникнуть проблеми під час приватизації окремо розташованих об'єктів без земельної ділянки, оскільки відповідно до змін, унесених до ст. 120 ЗКУ та ст. 377 Цивільного кодексу України розроблення документації із землеустрою, закріплення земельних ділянок за новим власником (користувачем) – державою в особі регіонального відділення та присвоєння кадастрового номеру земельним ділянкам, на яких розташовані зазначені об'єкти, стали обов'язковою вимогою. Одночасно відповідно до частини 1 ст. 193 ЗКУ Державний земельний кадастр – це єдина державна система земельно-кадастрових робіт, яка встановлює процедуру визнання факту виникнення або припинення права власності і права користування земельними ділянками. Таким чином, спочатку потрібно отримати дозвіл на вилучення земельної ділянки, на якій розташований об'єкт приватизації, виготовити документацію із землеустрою з визначенням площі земельної ділянки та меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), здійснити реєстрацію цієї земельної ділянки з присвоєнням кадастрового номеру і лише після цього укласти договір з переможцем аукціону – покупцем об'єкта приватизації.

З огляду на зазначене, вважаємо, що усунення прогалин у законодавстві дасть змогу зменшити витрати на підготовку до продажу та прискорити приватизацію об'єктів разом із земельними ділянками, що, у свою чергу, сприятиме надходженню коштів до державного бюджету.

УДК 330.526.33

Практика застосування підсистеми «Рецензент» під час рецензування звітів про оцінку майна



Віта НІКІФОРОВА

начальник відділу оцінки та оціночної діяльності РВ ФДМУ по Херсонській області

У сучасних економічних умовах як в усьому світі, так і в Україні зростає значущість професійної оцінки, оскільки компетентна і об'єктивна оцінка на сьогодні затребувана в усіх галузях господарювання.

Відповідно до ст. 24 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку) державне регулювання оціночної діяльності в Україні здійснюється Фондом державного майна України (ФДМУ). Згідно із зазначеним законом методичне регулювання оцінки майна здійснюється відповідно до нормативно-правових актів з оцінки майна – положень (національних стандартів) з оцінки майна, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, методик, інструктивних листів, які розробляються ФДМУ, тощо.

Нормативно-правові акти з оцінки майна є обов'язковими для виконання учасниками ринку оціночних послуг. Від досконалості цих актів та дотримання норм законодавства у професійній оціночній діяльності, якості виконуваних робіт з оцінки майна залежить довіра до незалежної оцінки.

Згідно зі ст. 13 Закону про оцінку рецензування звіту про оцінку майна (акта оцінки майна), якщо зазначена оцінка погоджується, затверджується чи приймається органом державної влади або органом місцевого самоврядування, є обов'язковим. Відповідно роль рецензента в контролі за здійсненням оцінки державного майна та якістю звітів дуже важлива.

Згідно з Національним стандартом № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.03 № 1440 (далі – Національний стандарт № 1), рецензування полягає в неупередженому, об'єктивному розгляді оцінки майна особою, яка не має особистої матеріальної або іншої заінтересованості в результатах такої оцінки, відповідно до напрямку та спеціалізації її кваліфікаційного свідоцтва. Результатом роботи рецензента є підготовлена у письмовій формі рецензія, яка засвідчується особистим підписом.

Слід зазначити, що рецензування – це особливий вид оціночної діяльності, що вимагає від оцінювача-рецензента об'єктивної оцінки роботи оцінювача – звіту про оцінку майна, формулювання чітких критичних зауважень щодо вправлення допущених оцінювачем помилок.

З метою забезпечення єдиних підходів до рецензування звітів про оцінку майна та підвищення якості оцінки, дотримуючи вимоги Закону про оцінку, а також вимоги Національного стандарту № 1 і методик оцінки, ФДМУ



© В. М. Нікіфорова, 2010

Стаття надійшла до редакції 27.03.10

видав наказ від 03.08.07 № 1291, яким було затверджено типові форми щодо рецензування. Відповідно до зазначеного наказу центральний апарат ФДМУ, його регіональні відділення, Фонд майна Автономної Республіки Крим повинні керуватися рекомендаціями щодо заповнення затверджених типових форм рецензування звітів про оцінку майна та організувати роботу щодо поширення та запровадження зазначених форм серед рецензентів (експертних рад) саморегулювальних організацій оцінювачів України для застосування під час рецензування звітів про оцінку майна.

У жовтні 2007 року ФДМУ був проведений семінар для працівників регіональних відділень, що займаються рецензуванням звітів про оцінку майна, під час якого розглядалися питання практичного застосування фахівцями органів приватизації підсистеми «Рецензент» автоматизованої системи «Оцінка». У роботі семінару брали участь і фахівці відділу оцінки Регіонального відділення ФДМУ по Херсонській області (далі – РВ по Херсонській області). Після семінару у РВ по Херсонській області було проведено нараду з оцінювачами області, метою якої було ознайомлення оцінювачів з питаннями, пов'язаними із запровадженням та функціонуванням підсистеми «Рецензент».

Підсистема «Рецензент» автоматизованої системи «Оцінка» була започаткована наказом ФДМУ від 05.09.08 № 1036 як пілотний проект у регіональних відділеннях ФДМУ з метою вивчення функціональних можливостей підсистеми, зручності і якості застосування під час здійснення рецензування звітів про оцінку майна та формування звітності щодо кількості і якості таких звітів.

Дворічний досвід застосування підсистеми «Рецензент» довів, що загалом підсистема суттєво допомагає в роботі рецензента. За допомогою підсистеми можна швидко знайти потрібну інформацію і про суб'єкт оціночної діяльності, і про оцінювача, зокрема, дату отримання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності, дату отримання кваліфікаційного свідоцтва оцінювача, дату внесення інформації про оцінювача до Реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, а також дату останнього підвищення кваліфікації оцінювача. Це допомагає рецен-

зенту зробити висновок щодо законності здійсненої оцінки конкретним оцінювачем, а також розглянути та проаналізувати звіт на відповідність вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна та дотримання оціночних процедур. Надання оцінювачем письмових відповідей на поставлені рецензентом запитання дає змогу оцінити об'єктивність і правильність визначеної вартості об'єкта оцінки. Ця процедура значно скорочує процес доопрацювання звіту про оцінку, знімає спірні питання, що значно заощаджує час.

Під час рецензування звітів із застосуванням підсистеми «Рецензент» після заповнення відомостей про оцінювача та рецензента, внесення інформації щодо строків рецензування, підстави проведення рецензування, дати та мети складання звіту про оцінку майна заповнюється оціночний лист рецензента, що складається з чотирнадцяти пунктів, визначених Національним стандартом № 1. Це дає змогу проаналізувати звіт на відповідність вимогам чинних нормативно-правових актів з оцінки майна і зробити об'єктивний висновок, а також класифікувати звіт за однією з ознак відповідно до п. 67 Національного стандарту № 1, а саме:

звіт повністю відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна;

звіт у цілому відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, але має незначні недоліки, що не вплинули на достовірність оцінки;

звіт не повною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у звіті, після усунення зазначених недоліків;

звіт не відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісним і непрофесійним і не може бути використаний.

На думку автора, здійснення процедури рецензування із застосуванням підсистеми «Рецензент» відповідно до складових елементів оціночного листа дисциплінує оцінювача, вимагає від нього чіткого знання та дотримання вимог нормативно-правових актів з оцінки майна, більш ретельного обґрунтування наведених у звіті розрахунків і припущень щодо факторів впливу на вартість об'єкта оцінки, що,

у свою чергу, допомагає рецензенту у підготовці об'єктивного висновку стосовно звіту про оцінку майна.

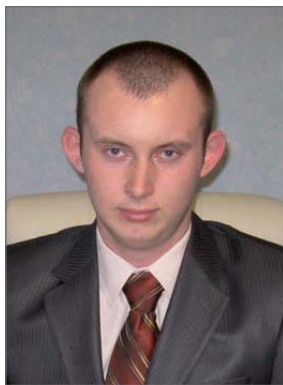
Слід зауважити, що не всі оцінювачі, звіти про оцінку яких проходили перевірку в РВ по Херсонській області, позитивно сприйняли рецензування за допомогою підсистеми «Рецензент», оскільки у протоколі опрацювання зауважень підсистеми фіксуються і пропонуються для виправлення у письмовій формі всі зауваження щодо звіту, зокрема, це стосується арифметичних помилок, відсутності обґрунтувань, некоректно підібраних аналогів, невідповідності вимогам законодавства тощо. У разі якщо оцінювачі виправляють зауваження та недоліки, зафіксовані у протоколі, не дотримуючи вимоги чинного законодавства, це призводить до затримки в роботі, від оперативності якої залежить вчасне прийняття управлінських рішень щодо укладання договорів оренди, приватизації майна і, зрештою, виконання РВ по Херсонській області планових завдань щодо надходження коштів до державного бюджету.

Безперечно, кожний звіт про оцінку є індивідуальним, оскільки виконується оцінювачем з використанням творчого підходу до справи і особистим баченням. Проте все це може бути позитивно сприйняте рецензентом лише в площині законодавчого поля, що й намагаються доводити в своїй роботі фахівці РВ по Херсонській області, застосовуючи підсистему «Рецензент».

Результати застосування в роботі автоматизованої підсистеми «Рецензент» засвідчили надійність та зручність її використання під час рецензування звітів про оцінку майна, і відповідно до наказу ФДМУ від 19.03.10 № 365 з 24 березня 2010 року в Департаменті оціночної діяльності та підрозділах регіональних відділень ФДМУ, одним із функціональних обов'язків яких є рецензування звітів про оцінку державного майна, введено в експлуатацію автоматизовану підсистему «Рецензент» автоматизованої системи «Оцінка», а також встановлено, що єдиним офіційним джерелом отримання інформації щодо рецензування звітів про оцінку майна є автоматизована підсистема «Рецензент».



Розгляд спорів з приватизації за участю фізичних осіб



Ігор БОЛИЩУК

в. о. начальника відділу юридичної та контрольно-ревізійної роботи РВ ФДМУ по Рівненській області

Приватизація в Україні – відчуження належного державі майна у власність фізичних чи недержавних юридичних осіб – здійснюється шляхом продажу об'єктів державної власності визначеному законодавством України колу покупців на особливих умовах і у передбачений законом спосіб. У зв'язку з цим актуальними є питання, пов'язані з правовим регулюванням договірних відносин купівлі-продажу саме в процесі приватизації. Значну роль в цих правовідносинах відіграє судова практика, пов'язана з розглядом розбіжностей під час укладення договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, їх зміною та розірванням, визнанням договорів недійсними. До написання статті спонукала недосконала практика застосування судами різних інстанцій статті 12 Господарського процесуального кодексу

(ГПК) України та вирішення спорів, що виникають під час приватизації майна та після її завершення.

Проблема розмежування компетенції судів існує в багатьох країнах. В Україні судова система має складний устрій, особливо це стосується судів. Звернення до суду, який за законом не уповноважений розглядати правову вимогу заявника в цивільному, господарському чи адміністративному процесі, зумовлює негативні для заявника наслідки, оскільки суд буде не в змозі захистити порушені права. Щоб уникнути такої ситуації, треба визначити у законодавстві компетенцію (підвідомчість) суду, що дасть змогу суду й особам, які звертаються до нього, чітко знати, в якому суді належить розглядати вимогу, інакше постає питання доступності правосуддя. Це спонукає до зміни компетенції суду щодо деяких категорій справ. Проте такі зміни слід вносити не довільно, а виходячи з того, з якою метою створені суди, та захищаючи права громадян.

У цьому контексті є потреба проаналізувати Закон України від 15.12.06 № 483-V «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та з корпоративних спорів». Так, у назві цього закону слово «підсудність» має бути замінено словом «компетенція» (юрисдикційність чи підвідомчість), оскільки підсудність стосується розмежування компетенції судів однієї системи, а юрисдикція суду – це розмежування компетенції судів різних систем. Закон спрямований на визначення компетенції господарських судів, оскільки внесені зміни до статті 12 ГПК України.

При розмежуванні юрисдикційності спорів під час приватизації державного майна, крім приватизації державного житлового фонду, проблем не повинно виникати, оскільки до статті 30 Закону України «Про приватизацію державного майна» внесені зміни. Отже, відповідно

до цієї статті та частини 2 статті 1 ГПК України такі спори розглядають господарські суди, навіть якщо учасники спору – фізичні особи не є підприємцями. Однак законодавець чітко не розмежував суб'єктивний склад сторін у господарському процесі. Згідно зі статтею 12 ГПК України господарським судам підвідомчі справи у спорах, що виникають під час укладення, зміни, розірвання й виконання господарських договорів, у тому числі щодо приватизації майна, та з інших підстав, крім спорів щодо приватизації державного житлового фонду.

Підвідомчий господарським судам спір сторони можуть передати на вирішення до третейського суду (арбітражу), крім спорів про визнання недійсними актів, а також спорів, що виникають під час укладення, зміни, розірвання та виконання господарських договорів, пов'язаних із задоволенням державних потреб, та спорів, передбачених пунктом 4 частини першої статті 12 ГПК України.

Наведемо приклад. Ухвалою Рівненського міського суду було закрито провадження у справі за позовом першого заступника прокурора Рівненської області в інтересах держави в особі Регіонального відділення Фонду державного майна України по Рівненській області (далі – регіональне відділення) до фізичної особи Лишенюка К. П. про визнання договору купівлі-продажу недійсним у зв'язку з тим, що справа підвідомча господарському суду. Ухвалою апеляційного суду Рівненської області скасовано ухвалу Рівненського міського суду, а справу направлено до суду першої інстанції для розгляду по суті.

Регіональне відділення не погоджується з ухвалою суду апеляційної інстанції, вважає її необґрунтованою та такою, що прийнята з порушенням норм матеріального та процесуального права з таких підстав. Між регіональним відділенням та фізичною особою Лишенюком К. П. було укладено договір купівлі-продажу об'єкта

державної власності – незавершеного будівництва комбінованого овочесховища. Цей договір посвідчено приватним нотаріусом Рівненського міського та районного нотаріального округу Юган Г. І., тобто було укладено господарський договір – заснований на угоді сторін і зафіксований в спеціальному юридичному документі (комплексі документів) зобов'язальні правовідносини (зобов'язання) між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) господарських відносин, змістом яких є взаємні права й обов'язки сторін у сфері господарської діяльності.

Статтю 12 ГПК України встановлено, що господарському суду підвідомчі, зокрема, справи у спорах, що виникають під час укладення, зміни, розірвання й виконання господарських договорів, у тому числі щодо приватизації майна, та з інших підстав. У пункті 3 рекомендацій президії Вищого господарського суду України від 27.06.07 № 04-5/120 «Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам» зазначається, що у вирішенні питання про те, чи є правовідносини господарськими, а спір – господарським, слід виходити з визначень, наведених у статті 3 Господарського кодексу України. Господарський спір підвідомчий господарському суду, зокрема, за таких умов:

участі у спорі суб'єкта господарювання; наявності між сторонами, по-перше, господарських відносин, урегульованих Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншими актами господарського й цивільного законодавства, і, по-друге, спору про право, що виникає з відповідних відносин;

відсутності у законі норми, що прямо передбачає вирішення такого спору судом іншої юрисдикції.

Таким чином, господарські суди на загальних підставах вирішують усі спори між суб'єктами господарської діяльності, в тому числі спори, пов'язані з приватизацією державного та комунального майна (крім спорів, пов'язаних з приватизацією державного житлового фонду), зокрема, спори про визнання недійсними відповідних актів органів місцевого самоврядування та органів приватизації.

Відповідно до статті 1 ГПК України позивачами та відповідачами в судовому процесі можуть бути підприємства, установи, організації, інші юридичні особи (в тому числі іноземні); громадяни, які здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи й у встановленому порядку набули статусу суб'єкта підприємницької діяльності; державні

та інші органи; фізичні особи, що не є суб'єктами підприємницької діяльності.

Згідно зі статтею 30 Закону України «Про приватизацію державного майна» спори щодо приватизації державного майна, крім спорів, які виникають із публічно-правових відносин та які віднесені до компетенції адміністративних судів, вирішуються господарським судом у порядку, встановленому ГПК України.

Прикладом із судової практики є спір про розірвання договору купівлі-продажу об'єкта незавершеного будівництва та повернення об'єкта в державну власність. Рішенням Острозького районного суду Рівненської області у позові регіональному відділенню до фізичної особи Опацького В. В. було відмовлено. Ухвалою апеляційного суду Рівненської області провадження у справі було закрито через те, що спір підвідомчий господарському суду. Ухвалою Верховного Суду України було відхилено касаційну скаргу регіонального відділення на ухвалу апеляційного суду Рівненської області. Автор погоджується з позицією найвищої судової інстанції України, що розгляд споріднених справ має здійснюватися в порядку господарського судочинства. В іншому випадку господарський суд Рівненської області задовольнив позов регіонального відділення до фізичної особи Шевченка Г. М., розірвавши договір купівлі-продажу об'єкта – незавершеного будівництва – дитячої районної консультації з молочною кухнею та зобов'язавши покупця повернути об'єкт у державну власність. Об'єкт повернено в державну власність.

Спільна робоча група Міністерства юстиції України, Верховного Суду України та Вищого господарського суду України в зв'язку з необхідністю встановлення належного правового регулювання процедури здійснення господарського судочинства розробила проект ГПК України відповідно до міжнародних актів у цій сфері, Конституції України, Закону України «Про судоустрій України». Необхідність прийняття нового ГПК України викликана, по-перше, приведенням національного законодавства у відповідність до стандартів Ради Європи, що стосуються підвищення ефективності судового захисту. По-друге, новий господарський процесуальний закон має бути узгоджений з цивільним процесуальним законом у частині підходів до основних питань судочинства. Не менш важливим чинником, що зумовлює потребу у прийнятті нового кодексу, є необхідність розмежування повноважень загальних та господарських судів з розгляду справ,

чіткого відображення ролі та повноважень господарського суду в умовах ринкових перетворень в нашій державі, істотного реформування матеріального законодавства (зокрема, прийняття нового цивільного кодексу). У проекті ГПК України розширено юрисдикцію господарських судів, яка визначається не лише з урахуванням суб'єктного складу правовідносин, а й змісту спірних правовідносин. Зокрема, до компетенції цих судів віднесені справи, пов'язані зі здійсненням господарської діяльності юридичними особами, фізичними особами – підприємцями та, у передбачених законом випадках, за участю державних органів, органів місцевого самоврядування, інших осіб. Крім того, низку справ віднесено до спеціальної підвідомчості господарських судів. Це справи про банкрутство; стосовно спорів, пов'язаних з приватизацією державного або комунального майна, крім приватизації житлового фонду; стосовно спорів про створення та припинення суб'єктів господарювання; стосовно спорів між акціонером і акціонерним товариством, учасниками інших господарських товариств, пов'язаних із діяльністю господарських товариств, крім трудових спорів; про захист ділової репутації у сфері господарської діяльності.

Зазначені справи розглядатимуться господарськими судами і в разі, якщо суб'єктом спірних правовідносин є фізична особа, яка не є підприємцем. Зосередження цих спорів у системі господарських судів унеможливить паралельний розгляд справ у господарських та загальних судах. Істотних змін зазнали інститути доказового права, забезпечення позову та попередніх забезпечувальних заходів. Так, порівняно з чинним ГПК України як докази допускатимуться показання свідків та аудіо- й відеозаписи. Проект кодексу встановлює гарантії щодо законності їх застосування: запис, проведений з порушенням конституційних прав та свобод громадян або встановленого порядку його проведення, не є доказом.

Прийняття нового ГПК України не потребуватиме додаткових матеріальних та інших витрат з державного бюджету, водночас поліпшиться судовий захист підприємців, інших осіб, які звертаються до господарського суду, держави, що, у свою чергу, сприятиме економічному розвитку України.





Народження хліба – завжди диво, і багато століть тому, і в наші дні, коли потужні пічні агрегати безперервно виймають зі своїх надр буханці житнього хліба, золотавих пшеничних калачів та батонів. Хліб незмінно присутній на нашому столі і у будні, і у свята. Він ніколи не набридає. Недаремно сказано: «Скільки не думай – краще за хліб нічого не вигадаєш».

ВАТ «ЦАР ХЛІБ»: оновлене виробництво, традиційні рецепти

Приватизація як одна із складових економічної реформи має забезпечити залучення інвестиційних коштів для розширення асортименту, підвищення ефективності виробництва і якості продукції в умовах ринкової конкуренції. Одним із позитивних прикладів, коли інвестор спроможний підтримувати підприємство зі значним виробничим потенціалом, передовими технологіями та бездоганною торговельною маркою, є ВАТ «Цар хліб».

Історія Севастопольського хлібозаводу розпочалася майже 80 років тому. За цей час невелика пекарня перетворилася на хлібокомбінат з випуску хлібобулочних та кондитерських виробів, що охоплює більш як 70 % місцевого ринку. Щоб підтримувати конкурентоспроможність продукції, що випускається, потрібно вкладати значні кошти в модернізацію морально застарілого обладнання, в освоєння випуску нових видів продукції, тому 2003 року було прийнято рішення про передачу цілісного майнового комплексу ДП «Севастопольський хлібокомбінат ім. С. М. Кірова» в оренду ДП «Цар хліб» ТОВ «Хлібні інвестиції».

Орендар розпочав активну модернізацію. У 2004 році оновлено автопарк для організації доставляння продукції підприємства до споживача, який налічує 22 автомобілі. Установлену 2005 року нову механізовану лінію з виробництва білих сортів хліба продуктивністю 16 тонн на добу було вкомплектовано тунельною піччю фірми Revent (Швеція), тістомісильником Diosna (Німеччина) та тесторозробним обладнанням Glimek (Швеція). Завдяки проведеній у 2006 році спеціалістами фірми Revent реконструкції третьої лінії з виробництва батонів поліпшено якість готового продукту та збільшено продуктивність. У 2007 році було введено в експлуатацію новий булочний цех потужністю 4,5 тисячі виробів на добу. Загальна вартість інвестицій у хлібозавод за 2004 – 2007 роки становить 19,7 млн грн.

У 2008 році на базі орендного підприємства було створено ВАТ «Цар хліб», засновниками виступили ВАТ «Холдингова компанія «Хлібні інвестиції» (51,2% статутного капіталу) та Регіональне відділення Фонду державного майна України в АРК та м. Севастополі (далі – регіональне відділення) (48,8% статутного капіталу).

Для хлібозаводу настав новий етап розвитку, а отримання у власність контрольного пакета акцій підприємства для інвестора стало додатковим стимулом для розвитку виробництва.

Триває модернізація виробничих потужностей. Так, у 2008 році встановлено хліборізальну машину вартістю 1 млн грн. для нарізування й пакування хлібною продукції виробничою потужністю 3 тисячі штук за годину. Незважаючи на певні фінансові труднощі, керівництво підприємства віднаходило можливість поряд з оновленням парку автомобілів, будівництвом нових автомобільних боксів, розширенням власної фірмової торговельної мережі здійснювати низку заходів з енергозбереження. У 2009 році старе енергоємне компресорне обладнання замінено на сучасні компресори українсько-білоруського виробництва, які під час перекачування борошна на виробництво в автоматичному режимі дадуть змогу отримати до 20% економії електроенергії, що в грошовому еквіваленті становить 350,0 – 400,0 тис. грн. на рік. Вартість проекту – 500,0 тис. грн.

Ще один енергозберезний проект для хлібокомбінату вартістю 2,3 млн грн. – це модернізація котельні з заміною двох парових казанів на нові фірми Viessmann (Німеччина) продуктивністю 1 750 Гк за годину. Котельня після запуску в 2010 році за попередніми підрахунками має дати економію коштів до 100,0 тис. грн. на місяць.

Загальний обсяг інвестицій на сьогодні становить 27,4 млн грн.

Такі перетворення дають змогу підприємству утримувати міцні позиції на ринку хлібобулочних виробів і в Севастополі, і в містах Криму (Ялті, Сімферополі, Євпаторії).

Динаміка здійснених інвестицій за 2004 – 2009 рр., тис. грн.

Обсяг інвестицій	2004 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Разом
Будівництво, ремонт	236	1 051	4 150	1 339	77	1 574	8 427
Обладнання	2 585	1 212	1 619	2 296	80	2 115	9 907
Автотранспорт	257	376	256	–	518	247	1 654
Збут	–	–	–	32	136	403	571
Обчислювальна техніка	25	42	60	26	51	52	256
Інше	868	1 134	1 120	988	702	1 799	6 611
Усього...	3 971	3 815	7 205	4 681	1 564	6 190	27 426

Склалася конструктивна системна робота органів управління, передусім наглядової ради та правління ВАТ «Цар хліб», і це є запорукою ефективної діяльності господарського товариства. Наглядову раду очолює начальник регіонального відділення Сергій Володимирович Федоренко, а правління хлібокомбінату – Орест Ілліч Андріас. Упродовж останніх двох років їм вдалося втілити в життя проекти з розвитку підприємства, в результаті було освоєно понад 7,7 млн грн.

Проведена державою приватизація підприємства стала ефективним важелем для залучення додаткових фінансових коштів та підтримання конкурентоспроможності виробництва. Як бюджетоутворювальне підприємство Севастополя ВАТ «Цар хліб» забезпечує сьогодні випуск до 57 тонн хлібобулочних виробів на добу, асортимент продукції перевищує 200 найменувань.

На хлібозаводі працює більш як 600 осіб, кожен зі своїми потребами. Керівництво підприємства приділяє велику увагу соціальним питанням. Так, у 2009 році ВАТ «Цар хліб» надало матеріальну допомогу 150 працівникам на загальну суму 260,0 тис. грн. Активну позицію на підприємстві займає профспілкова організація. На проведення культурних заходів та організацію дозвілля працівників у 2009 році профспілкою витрачено 35,5 тис. грн., 72 члени профспілки отримали матеріальну допомогу на загальну суму 21,0 тис. грн. Крім того, надано матеріальну допомогу непрацюючим пенсіонерам – колишнім працівникам хлібокомбінату, їм було виплачено 3,0 тис. грн.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» у 2009 році в комунальну власність було передано гуртожиток, який не увійшов до статутного фонду ВАТ «Цар хліб», але перебував на його балансі. У гуртожитку мешкає 260 осіб. З метою поліпшення умов проживання було замінено дверні та віконні прорізи в блоках та кімнатах, водопровідні, каналізаційні та опалювальні комунікації, що вийшли з ладу, проведено косметичний ремонт в окремих блоках та кімнатах на загальну суму 222,0 тис. грн.

Упродовж останніх шести років підприємство брало участь у п'яти міжнародних спеціалізованих виставках «Хліб/Кондитерські вироби», за результатами яких золотими медалями нагороджено 6 видів продукції, що випускається, срібними медалями – 3 види, гран-прі отримали 5 видів хлібобулочних та кондитерських виробів. За останні два роки активи ВАТ «Цар хліб» збільшилися у понад 5 млн грн., зокрема, 2008 року до державного бюджету перераховано дивідендів на суму 36,5 тис. грн. Підприємство не має заборгованості із заробітної плати, податкових та інших обов'язкових платежів до бюджету. За останній рік зростання обсягів виробництва становить 112 %.

Потрібно зазначити, що приватизація хлібокомбінату позитивно позначилася і на економічній, і на соціальній ситуації регіону. Крім досягнення основної мети приватизації – приходу на підприємство власників, які домоглися підвищення ефективності використання активів підприємства, спрямували інвестиції на удосконалення виробничого процесу, його модернізацію та зменшення енергозатрат, на підприємстві збережено виробництво

соціальних видів хлібобулочних виробів та, головне, продовжує використовуватися високоякісна натуральна екологічно чиста сировина та збережено традиційні, десятиріччями апробовані процеси хлібопечення, що дає змогу випускати продукцію, орієнтовану на вибагливі смаки севастопольців.



Підготувала завідувач сектору управління корпоративними правами держави РВ ФДМУ в АРК і Севастополі **Олена БОЧКО**

РЕЄСТР
юридичних осіб, які уклали (або переуклали) в січні – квітні 2010 року договір
з Фондом державного майна України про організацію продажу майна,
що перебуває в державній власності

Код за ЄДРПОУ	Номер договору	Дата укладення (переукладення) договору	Повна назва юридичної особи	Фактичне місцезнаходження юридичної особи	Керівник
Донецька область					
23773621	1	11.01.10	ТОВ «Науково-консультативна упродовжувальна фірма «Універсал-Консалтинг»	83023, м. Донецьк, вул. Ходаковського, 5, оф. 604, тел. (0622) 95-03-48, 95-45-96	Гаркуша Заліна Графівна
31317567	44	08.02.10	Товарна біржа «Маріупольська універсальна товарна біржа ім. П.Ф. Дейнеги»	87549, м. Маріуполь, просп. Металургів, 99, тел. (062) 933-43-89, 53-21-73	Халіуліна Олена Миколаївна
31178587	46	08.02.10	Регіональна товарна біржа «Восток»	83086, м. Донецьк, вул. Артема, 27, тел. (062) 345-14-40	Шевченко Лілія Дмитрівна
30832518	48	09.02.10	Регіональна товарна біржа «Классик»	86114, м. Макіївка, вул. Чубаря, 7, к. 45, тел. (062) 342-46-16	Гарний Сергій Вікторович
31577344	106	11.03.10	Перша українська універсальна товарна біржа	87523, м. Маріуполь, вул. Нове життя, 14а, к. 2, тел. (062) 949-12-79	Юлкін Олексій Олексійович
35798629	114	16.03.10	Товарна біржа «Донбаська універсальна товарна біржа»	86406, м. Єнакієве, вул. Марата, 1, тел. (062) 529-05-45	Баландін Костянтин Петрович
32502652	170	22.04.09	Універсальна спеціалізована товарна біржа «Укрінкомбіржа»	85307, м. Красноармійськ, вул. Свердлова, 148, тел. (0623) 51-30-02, 51-30-21, 99-21-78	Згуров Андрій Миколайович
Львівська область					
35721121	8	21.01.10	Приватне підприємство «Компанія «Захід Плюс»	79021 м. Львів, вул. Кульпарківська, 93, оф. 409, тел. 097-853-68-25	Веремчук Ігор Миколайович
363133025	104	11.03.10	Товарна біржа «Українська торгова система»	79053, м. Львів, вул. Перфецького, 21, оф. 43, тел. (032) 234-02-00	Федишин Володимир Васильович
23970563	151	09.04.10	Західно-Українська регіональна агропромислова біржа	79018, м. Львів, вул. Залізнична, 16, оф. 27, тел. (032) 294-84-00, 294-84-02	Вуйцик Ігор Михайлович
Черкаська область					
33209779	45	08.02.10	Товарна біржа «Універсальна»	18008, м. Черкаси, вул. Смілянська, 23, оф. 37, тел. (0472) 38-60-50, 32-56-51	Калинушка Галина Василівна
Житомирська область					
2944685	9	21.01.10	Житомирська торгово-промислова палата	10002, м. Житомир, вул. Гагаріна, 24, тел. (0412) 34-64-62, 34-15-96	Михайлов Андрій Георгійович
м. Київ					
36824649	11	22.01.10	Товарна біржа «Універсальна-нова»	02088, м. Київ, вул. Леніна, 31, оф. 4, тел. (044) 383-45-14	Цегельний Анатолій Дмитрович
30057035	19	25.01.10	Товарна біржа «Всеукраїнська біржа нерухомості»	01103, м. Київ, вул. Підвисоцького, 10/10, тел. (044) 248-91-88	Рубець Йосиф Володимирович
21552117	49	09.02.10	Дочірнє підприємство Державної компанії «Укрспецекспорт» – державне підприємство «Укроборонсервіс»	02093, м. Київ, вул. Росошанська, 3а, тел. (044) 586-62-00, 586-62-03	Шарапов Олександр Михайлович
31753427	54	17.02.10	Дочірнє підприємство «Товарна секція Української міжнародної фондової біржі»	01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 36-38б, тел. (044) 498-48-79	Гнатієнко Григорій Миколайович
32557350	50	17.02.10	ТОВ «Фінансова компанія «ТИТАН»	04128, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 17, тел. (044) 332-99-88	Каганов Вадим Феліксович
23243248	96	03.03.10	Товарна біржа «Київська агропромислова біржа»	01601, м. Київ, вул. Червоноармійська, 13, оф. 209, тел. (044) 234-21-80, 234-15-76, 287-03-09	Шимко Сергій Валентинович
36530704	103	11.03.10	Товарна біржа «ОПТА-БАРТЕР»	04112, м. Київ, вул. Т. Шамирила, 76, тел. (044) 583-15-30	Прядко Андрій Віталійович
35725456	112	12.03.10	Товарна біржа «Корпоративна»	03143, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 15, тел. (044) 332-14-14	Соболев Олексій Валерійович
34963949	129	19.03.10	Державне підприємство «Національний центр моніторингу та інформатизації»	03113, м. Київ, просп. Перемоги, 14, тел. (044) 271-42-70, 275-02-26	Панченко Денис Валерійович
32388652	131	25.03.10	Товарна біржа «ІННЕКС»	01015, м. Київ, вул. Московська, 43/11, тел. (044) 459-31-45, 459-31-46	Лисечко Павло Анатолійович
16470831	132	25.03.10	Українська універсальна товарна біржа	03680, м. Київ, просп. Академіка Глушкова, 1, Експоцентр України, павільйон № 6, тел. (044) 596-96-24, 596-95-40	Казakov Андрій Анатолійович
36272382	133	26.03.10	Товарна біржа «Центральна українська біржа»	01004, м. Київ, вул. Басейна, 3, к. 36, тел. (044) 289-46-15, 246-76-82	Маковський В'ячеслав Георгійович
33293724	143	02.04.10	Державне підприємство «Укрспецзем»	03151, м. Київ, вул. Народного ополчення, 3, к. 202, тел. (044) 592-28-78	Яровий Микола Миколайович
36285077	150	09.04.10	Державне підприємство «Державний центр з питань відновлення платоспроможності та банкрутства»	03680, м. Київ, вул. П. Любченка, 15, тел. (044) 521-12-53	Мухін Олексій Олександрович
Автономна Республіка Крим					
35593260	39	05.02.10	ТОВ «ВВ «Капітал»	95024, м. Сімферополь, вул. 1-ї Кінної Армії, 29, кв. 107, тел. (0652) 49-68-84	Пітеляк Ірина Василівна
25152024	155	14.04.10	Таврійська товарно-сировинна біржа	95007, м. Сімферополь, вул. Плотинна, 9, тел. (0652) 63-88-52, 63-88-87	Іванов Анатолій Борисович

Код за ЄДРПОУ	Номер договору	Дата укладення (переукладення) договору	Повна назва юридичної особи	Фактичне місцезнаходження юридичної особи	Керівник
30120143	168	22.04.10	Приватне підприємство – магазин комісійної торгівлі «Сімферопольторг»	95050, м. Сімферополь, вул. Л. Чайкіної, 1, к. 303, тел. (0652) 22-33-29	Бірюков Микола Іванович
Полтавська область					
32461192	43	08.02.10	Приватне підприємство «Навчально-консультаційний центр»	36039, м. Полтава, вул. Шевченка, 52, тел. (0532) 56-48-97	Гаць Ольга Романівна
31495351	172	22.04.10	Товарна біржа «Центральна товарна біржа»	36037, м. Полтава, вул. Леніна, 91, тел. (0532) 57-22-84, 57-22-85	Ніцевич Віталій Вікторович
Луганська область					
36323405	59	22.02.10	Приватне підприємство «Луганський аукціонний дім»	91055, м. Луганськ, вул. Градусова, 10, оф. 138, тел. 095-853-04-01	Петриченко Вікторія Володимирівна
25369156	72	26.02.10	Луганська агропромислова товарна біржа	91055, м. Луганськ, вул. Коцюбинського, 3в, оф. 811, тел. (0642) 58-18-19, 58-90-71, 58-98-57, факс 34-35-41	Огіря Михайло Юрійович
36990734	161	19.04.10	ТОВ «Донбасрегіонкомпані»	91031, м. Луганськ, квартал Шевченко, 67, к. 111, тел. (0642) 63-50-05	Белинський Олег Володимирович
Дніпропетровська область					
31736375	71	26.02.10	Товарна біржа «Базис»	50000, м. Кривий Ріг, вул. Глинка, 4а, тел. (056) 404-10-11, 404-10-12, 404-10-13, 404-10-15	Шкляр Євген Вікторович
36568366	105	11.03.10	Товарна біржа «Кам'янська»	51925, м. Дніпродзержинськ, вул. Дзержинського, 11, тел. (056) 923-07-66	Нещерет Микола Миколайович
30168871	130	25.03.10	Криворізька універсальна товарна біржа	50077, м. Кривий Ріг, вул. Івана Сірка, 40, тел. (0564) 26-19-35, 26-15-19, 26-27-15	Бойчук Сергій Степанович
32397054	177	26.04.10	Товарна біржа «Центральна»	51400, м. Павлоград, вул. Дніпровська, 127, к. 24, тел. (0563) 20-08-88	Шинкаренко Наталія Михайлівна
Хмельницька область					
35478586	73	26.02.10	Товарна біржа «Проскурів»	29000, м. Хмельницький, вул. Соборна, 57, оф. 18, тел. (0382) 75-22-36, 75-22-35	Яковлев Олег Олександрович
Кіровоградська область					
2944863	74	26.02.10	Кіровоградська регіональна торгово-промислова біржа	25022, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 55, тел. (0522) 24-02-89	Харитонова Валентина Сергіївна
Харківська область					
25461222	75	26.02.10	Універсальна товарна біржа «Харків»	61105, м. Харків, вул. Киргизька, 19, корп. 2, 2-й поверх, тел. (057) 739-50-78	Дегтярь Ірина Сергіївна
14078715	99	05.03.10	Українсько-Російська товарна біржа	61145, м. Харків, вул. Шатилова Дача, 4, оф. 110, тел. (057) 757-07-62, 757-07-63	Шиян Вадим Васильович
Рівненська область					
25675153	87	01.03.10	Рівненська міжрегіональна універсальна товарно-майнова біржа «ПРАЙС»	33028, м. Рівне, вул. Гетьмана Мазепи, 4а/6а, тел. (0362) 46-04-71	Макарчук Володимир Володимирович
Івано-Франківська область					
13664227	124	18.03.10	Прикарпатська регіональна товарна біржа	78200, м. Коломия, вул. Вагилевича, 1, тел. (03433) 3-37-69, 2-19-61	Шевчук Ігор Павлович
Закарпатська область					
34022853	138	31.03.10	ТОВ «Синтез-Центр»	88000, м. Ужгород, вул. Собранецька, 60, к. 401, тел. (03122) 3-30-19, 050-675-06-43	Цюка Вікторія Василівна
36864000	163	20.04.10	Товарна біржа «Закарпатська товарно-земельна біржа»	88000, м. Ужгород, вул. Собранецька, 60, тел. 050-672-62-13	Гайхел Іван Іванович
Одеська область					
33660036	145	07.04.10	Товарна біржа «ПРОФІ-Т»	65016, м. Одеса, вул. Авдеева-Чорноморського, 26, тел. (0482) 34-61-16, 34-63-35	Ніколішен Володимир Васильович
Запорізька область					
30958407	156	14.04.10	Українська товарна біржа «УТБ»	69035, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 63, к. 425, тел. (061) 764-25-45	Енько Ірина Вікторівна
Чернігівська область					
32946461	169	22.04.10	ТОВ «Універсальна товарна біржа «СОЦІУМ»	14005, м. Чернігів, просп. Миру, 68, оф. 1207, тел. (0462) 66-10-64, 66-18-86	Хоменко Світлана Миколаївна
м. Севастополь					
31464606	171	22.04.10	ТОВ «Конекс-Консалт»	99011, м. Севастополь, Ленінський р-н, вул. Одеська, 27, тел. (0692) 45-41-40, 45-55-81	Куцмус Олександр Васильович
Вінницька область					
13298478	173	22.04.10	Товарна біржа «Вінницька товарна універсальна біржа»	21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 23, тел. (0432) 35-25-95, 52-45-54	Ропотілов Віталій Васильович
Херсонська область					
24105100	174	22.04.10	Товарна біржа «Ізумруд»	73000, м. Херсон, вул. Леніна, 8, тел. (0552) 42-46-21, 42-46-22	Каракоз Микола Михайлович

**ЗАКОН УКРАЇНИ****Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції**

Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Внести зміни до таких законів України:

1) у пункті 1 та абзаці першому пункту 2 розділу VIII «Прикінцеві положення» Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 45, ст. 691; із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2009 року № 1787-VI) цифри і слова «1 квітня 2010 року» замінити цифрами і словами «1 січня 2011 року»;

2) у статті 28 «Прикінцеві положення» Закону України «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення коруп-

ційних правопорушень» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 45, ст. 692; із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2009 року № 1787-VI) цифри і слова «1 квітня 2010 року» замінити цифрами і словами «1 січня 2011 року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування*.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
10 березня 2010 року
№ 1962-VI

**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ****Питання Національного антикорупційного комітету**

1. Затвердити персональний склад Національного антикорупційного комітету (додається).

2. Виконавчому секретареві Національного антикорупційного комітету:

1) невідкладно забезпечити підготовку пропозицій щодо:

внесення комплексних системних змін до Законів України «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», інших законодавчих актів України, які визначають відповідальність за корупційні правопорушення, з метою усунення суттєвих недоліків, що можуть призвести до порушень конституційних прав і свобод громадян, а також з метою приведення цих актів у відповідність із конституційним принципом верховенства права, міжнародними стандартами у сфері протидії корупції, забезпечення інтересів національної безпеки та додержання інтересів громадянського суспільства;

узгодження положень інших законодавчих актів у сфері протидії корупції та боротьби з нею у зв'язку з уведен-

ням у дію названих Законів України з 1 січня 2011 року; розроблення дієвого та ефективного механізму реалізації Законів України «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення»;

2) забезпечити проведення першого засідання Національного антикорупційного комітету 22 квітня 2010 року та винесення зазначених пропозицій на його розгляд.

3. Внести зміну до Указу Президента України від 26 лютого 2010 року № 275 «Про утворення Національного антикорупційного комітету», виключивши абзац четвертий статті 3.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування*.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
26 березня 2010 року
№ 454/2010

25

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 26 березня 2010 року № 454/2010

**СКЛАД
Національного антикорупційного комітету**

ЯНУКОВИЧ Віктор Федорович	– Президент України, Голова Національного антикорупційного комітету
ЛАВРИНОВИЧ Олександр Володимирович	– Міністр юстиції України, виконавчий секретар Національного антикорупційного комітету
АЗАРОВ Микола Янович	– Прем'єр-міністр України
АНДРЕЄВ Петро Петрович	– Голова Головного контрольно-ревізійного управління України
БОГАТИРЬОВА Раїса Василівна	– Секретар Ради національної безпеки і оборони України
ГВОЗДЬ Віктор Іванович	– начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України
ГЕЄЦЬ Валерій Михайлович	– віце-президент Національної академії наук України (за згодою)
ГУРЖІЙ Сергій Григорович	– Голова Державного комітету фінансового моніторингу України
ЄРМОЛАЄВ Андрій Васильович	– директор Національного інституту стратегічних досліджень
КАЛЕТНИК Ігор Григорович	– Голова Державної митної служби України
КІВАЛОВ Сергій Васильович	– Голова Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя (за згодою)
КІНАХ Анатолій Кирилович	– президент Українського союзу промисловців і підприємців (за згодою)
КОЛЕСНИЧЕНКО Володимир Миколайович	– Голова Вищої ради юстиції (за згодою)

*Опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» від 31 березня 2010 р. № 59. – Прим. ред.

КОПИЛЕНКО Олександр Любимович	– директор Інституту законодавства Верховної Ради України (за згодою)
ЛИТВИН Володимир Михайлович	– Голова Верховної Ради України (за згодою)
ЛИТВИН Микола Михайлович	– Голова Державної прикордонної служби України
ЛУКАШ Олена Леонідівна	– Перший заступник Глави Адміністрації Президента України – Представник Президента України у Конституційному Суді України
ЛЬОВОЧКІН Сергій Володимирович	– Голова Адміністрації Президента України
МЕДВЕДЬКО Олександр Іванович	– Генеральний прокурор України (за згодою)
МОГИЛЬОВ Анатолій Володимирович	– Міністр внутрішніх справ України
МОТРЕНКО Тимофій Валентинович	– Начальник Головного управління державної служби України
ОНОПЕНКО Василь Васильович	– Голова Верховного Суду України (за згодою)
ПАПАКА Олександр Олексійович	– Голова Державної податкової адміністрації України
СИМОНЕНКО Валентин Костянтинович	– Голова Рахункової палати (за згодою)
ТАЦІЙ Василь Якович	– президент Національної академії правових наук України, ректор Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого (за згодою)
ХМАРА Олексій Сергійович	– президент творчого об'єднання «Технології оптимального розвитку особистості», керівник контактної групи організації «Трансперенсі Інтернешнл» в Україні (за згодою)
ХОРОШКОВСЬКИЙ Валерій Іванович	– Голова Служби безпеки України
ЦУШКО Василь Петрович	– Міністр економіки України
ШВЕЦЬ Віктор Дмитрович	– Голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (за згодою)
ШЕМШУЧЕНКО Юрій Сергійович	– директор Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України (за згодою).

Глава Адміністрації Президента України С. ЛЬОВОЧКІН



ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Деякі питання управління корпоративними правами держави

від 29 березня 2010 р. № 297
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Установити, що завдання на голосування представникам держави на загальних зборах та засіданнях наглядової ради господарських товариств, у статутному капіталі яких державна частка становить понад 50 відсотків, погоджуються Прем'єр-міністром України або Першим віце-прем'єр-міністром України за умови попереднього розгляду віце-прем'єр-міністром згідно з розподілом функціональних повноважень.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ



ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про доповнення пункту 1 Порядку проведення конкурсного відбору керівників державних суб'єктів господарювання

від 7 квітня 2010 р. № 293
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Доповнити абзац другий пункту 1 Порядку проведення конкурсного відбору керівників державних суб'єктів господарювання*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 777 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 68, ст. 2266; 2009 р., № 22, ст. 701), після слів «у встановленому порядку» словами «, керівника державного підприємства «Національний спортивний комплекс «Олімпійський»».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ



ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про скасування постанови Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2009 р. № 430

від 21 квітня 2010 р. № 320
Київ

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2009 р. № 430 «Про запобігання кризовим явищам у вугільній промисловості»** (Офіційний вісник України, 2009 р., № 33, ст. 1144).

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

* Державний інформаційний бюлетень про приватизацію, 2008, № 11, с. 55 – 59; 2009, № 6, с. 22. – Прим. ред.

** Там само, 2009, № 8, с. 16. – Прим. ред.

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
4 серпня 2009 р. за № 724/16740

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України
24.11.03 № 142/5/2092
(у редакції наказу Міністерства юстиції України,
Фонду державного майна України
від 24.07.09 № 1335/5/1159)

МЕТОДИКА товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів*

Додаток 2
до Методики товарознавчої експертизи
та оцінки колісних транспортних засобів

ЗРАЗОК ЗВІТУ (АКТА) З ОЦІНКИ КТЗ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВИХ ЗБОРІВ ДО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Дані про суб'єкт, що здійснює оцінку

ЗВІТ № _____ про оцінку транспортного засобу

Складений _____
(дата)

до _____ надійшла заява від гр. Рогожинської І. О.
(дата) (найменування юридичної особи, що здійснює оцінку)

щодо визначення ринкової вартості колісного транспортного засобу (КТЗ).

Оцінка виконана	Галенком Андрієм Володимировичем
Номер свідоцтва судового експерта і власні дані експерта (спеціаліста)	№ 264 від 27 грудня 2002 року, видане Міністерством юстиції України; має вищу технічну освіту, кваліфікацію судового експерта-автотоварознавця, стаж експертної діяльності судового експерта з 2002 року
Номер посвідчення і власні дані оцінювача	МФ № 2618 від 11 грудня 2004 року, видане Фондом державного майна України і колективним підприємством «Інформаційно-консультаційний центр» (Українське товариство оцінювачів), свідоцтво Фонду державного майна України про реєстрацію в Державному реєстрі оцінювачів від 9 березня 2005 року № 2400. Кваліфікація за напрямом «Оцінка об'єктів у матеріальній формі» і спеціалізацією «Оцінка дорожніх транспортних засобів»
Належність до саморегульованої організації оцінювачів	Член Союзу експертів України

Нормативні та довідкові джерела інформації, використані під час дослідження:

1. Методика товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів, затверджена наказом Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 24.11.2003 за № 1074/8395 (у редакції наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.07.2009 № 1335/5/1159) (далі – Методика).

2. Національний стандарт № 1 «Загальні принципи оцінки майна та майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440.

3. «Бюлетень автотоварознавця». Періодичний довідник. Випуск № _____. Міністерство юстиції України, Донецький науково-дослідний інститут судових експертиз, Інформаційно-обчислювальний центр Союзу експертів України, Донецьк, 20__ р. / ____ с.

4. Комп'ютерна програма «Auto VIN». Науково-дослідне бюро судових експертиз «Сантодор», Київ, 20__ р.

5. Комп'ютерна програма «Каталог двигунів». Донецький науково-дослідний інститут судових експертиз, Інформаційно-обчислювальний центр Союзу експертів України, Донецьк, 20__ р.

Дослідження

Метою цього дослідження є визначення ринкової вартості (база оцінки) КТЗ.

Визначення термінів, що застосовуються в цьому дослідженні, а також підходів, методів та принципів, що використовуються під час оцінки КТЗ, наведено в нормативно-правових актах з питань оцінки майна.

Технічним оглядом КТЗ, дослідженням наданих реєстраційних документів встановлено:

Тип КТЗ	Легковий седан
Марка, модель, модифікація КТЗ	Toyota Corolla XLi, дв. 1.3i, 4 дв., 5MT (E10)
Ідентифікаційний номер (VIN)	JT153EEA100276750
Реєстраційний номер	АН 5735 АА
Робочий об'єм двигуна, см ³	1332
Рік випуску (згідно зі свідоцтвом про реєстрацію)	1997
Свідоцтво про реєстрацію	ЯНВ № 362362
Дата видачі свідоцтва про реєстрацію	3 січня 1997 року
Прийнята дата виготовлення КТЗ	3 січня 1997 року
Дата оцінки	3 січня 2007 року
Колір КТЗ	Синій
Власник	Рогожинська Ірина Олександрівна
Дата огляду	3 січня 2007 року

Рік виготовлення КТЗ визначено з урахуванням даних ідентифікаційного номера та дати видачі реєстраційних документів відповідно до вимог розділів 1, 4 Методики. Робочий об'єм двигуна КТЗ визначено згідно з даними виробника про модель двигуна.

*Продовження. Початок у «Державному інформаційному бюлетені про приватизацію», 2010, № 1, с. 48 – 62, № 4, с. 27 – 32. – Прим. ред.

Обмеження щодо достовірності дослідження

Висновки цього дослідження є достовірними за таких умов:
 ідентифікаційний номер КТЗ та номер двигуна, що містить інформацію, яка необхідна для ідентифікації КТЗ, а також дані, що зазначені у свідоцтві про реєстрацію КТЗ, є достовірними. Підтвердження автентичності номерів та технічних документів – це виняткове право криміналістичної експертизи, що не поширюється на компетенцію спеціаліста з оцінки КТЗ;
 показання одометра (лічильника пробігу) КТЗ відповідають його дійсному пробігу, одометр не піддавався впливу з метою фальсифікації його показань.

Визначення ринкової вартості дорожнього транспортного засобу

На основі зовнішнього візуального огляду транспортного засобу встановлені такі фактори, що використовуються у розрахунку вартості та зведені у таблиці 1:

Таблиця 1

Параметр	Показник		Підтверджувальний документ
Загальний технічний стан	КТЗ на ходу, його технічний стан відповідає терміну експлуатації і пробігу		Фото № 1. Загальний вид КТЗ
Комплектність	Базова		–
Додатково встановлене обладнання	Відсутнє		–
Оновлені складові	Відсутні		–
Показання одометра, км	131589		Фото № 2. Показання одометра
Фактори, що впливають на процент зниження вартості КТЗ			
Назва	Нормативний процент коригування вартості КТЗ	Прийнятий процент коригування вартості КТЗ	Підтверджувальний документ
КТЗ експлуатувався в режимі таксі	10,0	10,0	Додаток 2. Довідка з підприємства
КТЗ має сліди відновлювального ремонту двох складників кузова	4,0	4,0	Фото № 3. Крило переднє праве, капот
КТЗ має складові частини, які потребують ремонту (окрім заміни)	до 15,0	5,0	Фото № 4. Патьоки олії на двигуні
Разом, %	–	19,0	[1, табл. 4.1]
КТЗ має корозійні пошкодження складових частин кузова			
Передок кузова: бризковики передніх крил	2,0	2,0	Фото № 5. Бризковик передній правий
Оперення: крило знімне	0,5	0,5	Фото № 6. Крило переднє праве
Забруднення, пошкодження, потертості оббивки салону (даху, стояків, боковин, полиць, дверей)	1,0	1,0	Фото № 7. Забруднення оббивки даху
Разом, %	–	– 3,5 / 2 = – 1,75	[1, табл. 4.2]
Разом процент додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ, що залежить від умов його догляду, зберігання, використання тощо D_3 , %	19 + 1,75 = – 20,75		

На основі аналізу довідкових даних щодо даного транспортного засобу встановлені такі показники, зведені в таблиці 2:

Таблиця 2

Показник	Умове позначення	Значення	Підтверджувальний документ
Середня по Україні ціна купівлі ідентичного КТЗ, який був у використанні, за інформацією з довідкової літератури	C_d	7 200 доларів США, що при курсі НБУ на дату оцінки 1:5,05 становить 36 360 грн.	[3, с. 804]
Коефіцієнт ринку регіону для даної моделі	K	1,03	[1, додаток 3, табл. 3.2]
Строк експлуатації, років	T	10	Додаток 1. Копія свідоцтва про реєстрацію
Пробіг КТЗ, прийнятий для розрахунку, км	L_f	131589	Фото № 2
Фактичний середньорічний пробіг, км		$L_f/T = 131589 / 10 = 13159$	
Нормативний середньорічний пробіг, км		15200	[3, с. 804]
Різниця між нормативним та фактичним середньорічними пробігами, км		$15200 - 13159 = 2041$	
Коефіцієнт коригування середньоринкової ціни за величиною пробігу, %	G_k	+3,1	[3, табл.5]
Вартісний еквівалент суми податків під час митного оформлення	M	–	[1, п. 7.5]
Середня ринкова ціна КТЗ, грн.	C_c	$C_{cp} = C_d \cdot K + M = 36360 \cdot 1,03 + 0 = 37451$	
Величина збільшення вартості КТЗ у випадку оновлення його складових, грн.	C_{B1}	0	[1, п. 7.26]
Величина коригування вартості КТЗ залежно від його комплектності, грн.	C_{B2}	0	[1, п. 7.29]
Вартість відновлювального ремонту з урахуванням коефіцієнта фізичного зносу КТЗ, грн.	C_{Bp3}	0	[1, п. 8.2]
Втрата товарної вартості КТЗ, грн.	VTB	0	
Додаткове збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ виходячи з його комплектності, укомплектованості, пошкоджень, відновлення і оновлення складових, грн.	$C_{дод}$	$C_{дод} = C_{B1} - C_{B2} - C_{Bp3} - VTB = 0$	
Ринкова вартість, грн.	C	$C = C_{cp}(1 \pm (G_k/100) \pm (D_3/100)) \pm C_{дод} = 37451 \cdot (1 + (3,1/100) - (20,75/100)) + 0,00 = 30841$	

Висновок

Ринкова вартість автомобіля Toyota Corolla XLi, реєстраційний номер АН 5735 АА, на дату оцінки становить 30 841 (тридцять тисяч вісімсот сорок одна) грн.

Оцінювач

Галенко А. В.

Додатки: фототаблиці № 1 – 7; копія свідоцтва про реєстрацію; довідка з підприємства про те, що КТЗ експлуатувався в режимі таксі.

Додаток 3
до Методики товарознавчої експертизи
та оцінки колісних транспортних засобів

ДОДАТКОВІ НОРМАТИВНІ ДАНІ**Таблиця 3.1. Кодування модельного року виготовлення КТЗ в описовій частині VIN-коду**

Рік виготовлення	Символ	Рік виготовлення	Символ	Рік виготовлення	Символ	Рік виготовлення	Символ
1971	1	1983	D	1995	S	2007	7
1972	2	1984	E	1996	T	2008	8
1973	3	1985	F	1997	V	2009	9
1974	4	1986	G	1998	W	2010	A
1975	5	1987	H	1999	X	2011	B
1976	6	1988	J	2000	Y	2012	C
1977	7	1989	K	2001	1	2013	D
1978	8	1990	L	2002	2	2014	E
1979	9	1991	M	2003	3	2015	F
1980	A	1992	N	2004	4	2016	G
1981	B	1993	P	2005	5	2017	H
1982	C	1994	R	2006	6	2018	J

Примітка. Американські, більшість європейських і азіатських виробників КТЗ кодують модельний рік виготовлення в 10-й позиції VIN-коду.

Таблиця 3.2. Значення коефіцієнта K ринку регіону

Регіон	Значення коефіцієнта K ринку регіону
Адміністративні райони і районні центри з низькою інвестиційною привабливістю	0,97
Обласні центри, районні центри з високою інвестиційною привабливістю	1,03
Інші райони	1,0

Примітки:

- Відповідно до конкретної моделі КТЗ значення K може відрізнятися від наведених значень.
- Для КТЗ зі строком експлуатації до 1 року значення K не перевищує 1,0.

Таблиця 3.3. Базові складові частини КТЗ загального, спеціалізованого та спеціального призначення та їхніх базових деталей (складових одиниць)

Колісні транспортні засоби	Базові складові частини	Базові деталі ¹ (складові одиниці) базових складових частин
Автомобілі загального призначення, спеціалізовані автомобілі (крім самоскидів)	Двигун, двигун із зчепленням у зборі	Блок циліндрів, картер зчеплення, колінчастий вал, газорозподільний вал і комплект деталей його приводу, комплекти циліндро-поршневої групи
	Коробка передач, гідромеханічна передача	Корпус, вали, комплекти деталей зубчастих і гідродинамічних передач
	Роздавальна коробка, коробка відбору потужності	Корпус, комплекти деталей зубчастих передач
	Скеровуючий, рушійний, ведений мости	Балки, картери, редуктор, комплекти деталей зубчастих передач
	Бортова передача	Корпус редуктора, комплекти деталей зубчастих передач
	Колісні редуктори	Корпус редуктора, комплекти деталей зубчастих передач
	Гальмівна система	Корпусні деталі
	Кермування	Корпусні деталі
	Кабіна вантажного, вантажопасажирського автомобіля	Каркас
	Рама ³	Лонжерони
Кузов автобуса ³ ; кузов вантажного автомобіля, виконаний на базі автобуса ³ ; кузов вантажопасажирського і легкового автомобілів ³ ; кузов-фургон для перевезення вантажів, пасажирів чи розміщення технологічного обладнання ³ ; кузов автомобіля-самоскида	Каркас, позовжні несівні балки	

Колісні транспортні засоби	Базові складові частини	Базові деталі ¹ (складові одиниці) базових складових частин
Самоскиди	Несівний надрамник ³ , коробка відбору потужності, гідронасос, гідромотор (гідроциліндр), підйомне обладнання кузовів-самоскидів	Корпусні деталі, комплекти деталей зубчастих передач коробки відбору потужності
Фургони-рефрижератори	Фургон ³ , холодильна установка ²	Лонжерони рами, каркас фургона, холодильна установка
Автомобілі для перевезення худоби	Двері-трапи та їх приводи	Несівні каркаси та корпусні деталі
Цистерни для харчових рідин, водовози	Цистерни ³ , системи заповнення-спорожнення	Корпусні деталі
Цементовози, борошновоози	Цистерни ³ , компресорно-вакуумні установки	Те ж саме
Нафтопродуктовози, нафтопродуктозаправники, механізовані автозаправники експлуатаційних рідин	Цистерни ³ , баки для експлуатаційних рідин, установки механізованого наповнення-спорожнення, система обігріву нафтопродуктів	»
Автомобілі для перевезення бетону, будівельних розчинів	Спеціальні кузова (місткості) ³ , установки завантаження-розвантаження (компресори, насоси)	»
Бітумовози, автогудронатори	Цистерни ³ , установки полуменевого чи іншого обігріву, гідропневмосистеми	»
Муловсмоктувачі, очищувачі каналізаційних мереж	Цистерни ³ , вакуумні установки, гідропневмосистеми	»
Бетонозмішувачі	Змішувальний барабан ³ , привід змішувального барабана, місткості для технологічних рідин	»
Змішувачі	Місткості для змішування ³ , установки приводів змішувальних елементів	»
Лісовози, трубовози	Несівні металокожухи (коники, стояки...), лебідки і їхні приводи	»
Автомобілі для перевезення важких і надважких вантажів та контейнеровози	Рами ³ , трапи і їхні приводи, лебідки і їхні приводи	»
Панелевози, фермовози	Рами ³ , лебідки і їхні приводи	»
Евакуатори, автомобілі технічної допомоги	Рами ³ , трапи, лебідки і їхні приводи	»
Автомобілевози	Рами ³ , трапи, гідропневмоприводи	»
Автомобілі зі знімним (спеціальним) кузовом	Надрамники ³ , лебідки і їхні приводи	»
Сміттєвози, підмітальники	Надрамники ³ , самоскидні кузова, механічні преси, гідропневмоприводи	»
Ямобури	Несівні щогли ³ , приводи	»
Підйомачі вантажів і пасажирів, автокрани, пожежні автодрабини	Спеціальні рами ³ , надрамники, опорно-поворотні пристрої ³ , виносні опори, несівні стріли ³ , установки приводів	»
Розкидачі сипких матеріалів	Спеціальні кузова ³ , установки приводів механізмів	»
Водовози, поливальні і пожежні автоцистерни	Цистерни ³ , баки для технологічних матеріалів, рідин і піни	»
Автоцистерни для кислотної обробки нафтопродуктів	Цистерни ³ , насосні установки	»

¹ До базових складових КТЗ спеціалізованого і спеціального призначення належать також застосовані в них базові складові частини КТЗ загального призначення.

² Якщо базові складові спеціалізованих і спеціальних КТЗ визначені експлуатаційною, ремонтною чи нормативною документацією їхнього виробника (розробника) або нормативними документами, застосовують відповідно визначення виробника (розробника) або нормативних документів.

³ Складові частини, операції відновлення яких належать до капітального ремонту.

Таблиця 3.4. Коефіцієнт $E_{ш}$ фізичного зносу пневматичних шин

Об'єкт застосування пневматичних шин	$h_{гр}$, мм	Відношення (h_n/h_0) поточної висоти рисунка протектора до початкової										$E_{ш}$, %
		0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	
Автобуси, тролейбуси і їхні причепа	2	0,86	0,73	0,61	0,50	0,40	0,30	0,28	0,14	0,17	0	
Автомобілі легкові і причепа до них, мікро-автобуси	1,6	—	0,74	0,62	0,51	0,41	0,31	0,22	0,14	0,07	0	
Автомобілі вантажні і їхні причепа	1	0,86	0,73	0,61	0,50	0,40	0,30	0,22	0,14	0,07	0	
Мототехніка	0,8	0,87	0,74	0,62	0,51	0,41	0,31	0,22	0,14	0,07	0	

Умовні позначення: $h_{гр}$, мм – граничне значення (найменше чи допустиме) висоти рисунка зношеного протектора; h_0 , мм – значення початкової висоти рисунка протектора за прес-формою відповідно до даних виробника пневматичної шини; h_n , мм – поточне значення висоти рисунка протектора.

Примітка. Проміжні значення $E_{ш}$ у разі потреби визначаються інтерполяванням.

Таблиця 3.5. Відносне зменшення норм середнього ресурсу пневматичних шин з малою інтенсивністю експлуатації

Рік експлуатації	4	5	6	7	8	9	10
Зменшення норм середнього ресурсу пневматичних шин, %	–	–	4	8	12	18	25

Примітка. Проміжні значення середнього ресурсу визначаються інтерполюванням.

Таблиця 3.6. Значення коефіцієнта K_1 приведення вартості КТЗ у Німеччині до його вартості в країні придбання

Країна придбання	Значення коефіцієнта K_1
Країни Скандинавії та Прибалтики	0,9
Країни Близького Сходу та Туреччина	0,8
Нідерланди	0,85 – 0,9

Примітка. Відповідно до конкретної моделі КТЗ значення K_1 може відрізнятися від наведених значень.

Додаток 4
до Методики товарознавчої експертизи
та оцінки колісних транспортних засобів

ДОДАТКОВЕ ЗБІЛЬШЕННЯ (ЗМЕНШЕННЯ) РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ КТЗ

Таблиця 4.1. Процент D_3 додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості КТЗ залежно від умов догляду, зберігання та експлуатації

№ з/п	Найменування факторів, які визначають умови експлуатації	D_3 , %	Примітки
Фактори, що впливають на збільшення вартості КТЗ			
1	Відсутність корозійних пошкоджень складових частин кузова легкових автомобілів	10,0	Для строку експлуатації не менше 7 років КТЗ виробництва країн СНД та колишньої Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВД) і 12 років – для інших КТЗ
2	Відсутність пошкоджень лакофарбового покриття легкового автомобіля за умови, що відновлювальний ремонт кузова не виконували	5,0	
3	Виконано: капітальний ремонт двигуна не більше як за 1 рік до дати оцінки; капітальний ремонт кузова з повним пофарбуванням не більше як за 3 роки до дати оцінки; заміну кузова на новий не більше як за 5 років до дати оцінки ¹	5,0 15,0 30,0	
Фактори, що впливають на процент зменшення вартості КТЗ			
4	Чинники експлуатації ² : автомобіль легковий, експлуатувався в режимі таксі, що передбачає надання послуг з перевезення пасажирів та їхнього багажу в індивідуальному порядку; автомобілі легкові та автобуси спеціалізованого призначення; КТЗ застосовувався поза дорогами загального користування (не менше 30 % пробігу) ³	10,0 10,0 10,0	–
5	КТЗ має дефекти, корозійні пошкодження складових частин кузова, кабіни, рами	–	Вибирається з таблиці 4.2 або визначається з урахуванням витрат, потрібних для усунення корозійних пошкоджень
6	Кузовні складові КТЗ відновлювалися ремонтом	10,0	У разі відновлення трьох і більше складових кузова
		4,0	У разі відновлення не більше двох складових кузова
7	КТЗ має складові частини, які потребують ремонту (крім заміни чи капітального ремонту складової)	до 10,0	Сліди підтікання оливи та пального; підвищена димність і шумність двигуна, порушення функціональних можливостей тощо
8	КТЗ пофарбовано в колір, який не користується попитом	1,0	–

¹ У разі капітального ремонту кузова або його заміни за умов, зазначених у пункті 3 таблиці, зменшення вартості за наявності слідів відновлювального ремонту згідно з вимогами пункту 6 не здійснюється.

² За наявності декількох факторів експлуатації КТЗ, які впливають на зменшення його вартості та які обумовлені в пункті 4 таблиці, у розрахунку вартості КТЗ використовується одне з цих значень.

³ Зменшення ринкової вартості самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, спеціальної і спеціалізованої техніки, тракторів і комбайнів у разі застосування їх поза дорогами загального користування, через пофарбування в кольори, які не користуються попитом, або за фактом відновлювального ремонту кузова не здійснюється.

Таблиця 4.2. Проценти додаткового зменшення вартості КТЗ з дефектами кузова, кабіни, рами¹

№ з/п	Найменування елементів, складових частин КТЗ ²	Допустиме найбільше зниження вартості ³ , D_3 , %
ЕЛЕМЕНТИ КУЗОВА⁴ (пошкодження корозією)		
1	Панель підлоги кузова, кабіни	4,0
2	Коробчасті елементи збільшення жорсткості (лонжерони, поперечини, підсилювачі, підмоторна рама)	6,0
3	Пороги кузова	1,0
4	Передок кузова, кабіни:	
4.1	бризковики передніх крил	2,0
4.2	щиток передка	3,0
4.3	панелі передка (полиці щитків радіатора)	1,0
4.4	бризковик облицювання радіатора	0,3
5	Боковина кузова, кабіни:	
5.1	стояки боковин	4,0
5.2	арки боковин (бризковики боковин)	2,0
5.3	панелі боковин	2,0
5.4	двері	0,5
6	Задок кузова, кабіни:	
6.1	панелі задка	0,5
6.2	полиці задка з перегородкою (стінка моторного відсіку)	0,5
7	Дах кузова, кабіни:	
7.1	панель даху	1,0
7.2	панель бокова задня	0,3
8	Оперення:	
8.1	крило знімне	0,5
8.2	крило незнімне	1,0
8.3	капот	0,5
8.4	кришка багажника	0,5
ЕЛЕМЕНТИ КУЗОВА, КАБІНИ, РАМИ⁵ (деформація)		
9	Деформації без пошкодження лакофарбового покриття	5
10	Інформативні ознаки наявності перекосу кузова чи необхідності правки рами КТЗ (окрім випадків, що передбачають складання калькуляції відновлювального ремонту аварійно пошкодженого КТЗ)	15
ОББИВКА КУЗОВА, КАБІНИ⁵ (забруднення, пошкодження, потертості)		
11	Оббивка салону (даху, стояків, боковин, полиць, дверей)	1,0
12	Оббивка сидінь	2,0
ПОФАРБУВАННЯ КУЗОВА, КАБІНИ⁵ (дефекти лакофарбового покриття)		
13	Пофарбування кузова	3,0
ХРОМОВАНІ ДЕТАЛІ⁵ (корозія, потьмяніння, відшарування)		
14	Хромовані покриття	3,0
СКЛО⁵ (потертості, пошкодження)		
15	Скло	0,5

¹ Для КТЗ, термін експлуатації яких перевищує 8 років, значення D_3 , які наведені в таблиці 4.2, зменшуються удвічі.

² Для вантажних КТЗ, причепів, напівпричепів та автобусів значення D_3 додатково зменшуються удвічі.

³ Найбільше значення процента додаткового зменшення вартості КТЗ за факторами, що наведені в таблиці 4.2, не повинно перевищувати 30 %.

⁴ Допустимі значення зниження вартості D_3 у частині корозійних пошкоджень елементів кузова: передка, порогів, боковин, оперення – наведені для однієї складової. У разі корозійного пошкодження декількох складових зазначених груп значення D_3 слід помножити на їх кількість. Для вантажних КТЗ, причепів, напівпричепів та автобусів враховуються лише наскрізні корозійні руйнування.

⁵ Допустимі значення зниження вартості D_3 у частині пошкодження оббивки кузова, дефектів лакофарбового покриття, пошкодження хромованих деталей, скла, деформацій елементів кузова не залежать від кількості пошкоджених елементів.

(Далі буде)